(THE WORKERS' WORD)
The Lithuanian Workers' Weekly, Published by the "Darbininkų Žodis" Publishing Association, 184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont., Canada

DARBININKŲ ŽODIS

VISŲ ŠALIŲ PROLETARAI, VIENYKITĖS

SUBSCRIPTION RATES:
In Canada and Great Britain: One Year $2.00; 6 Months $1.00.
In All Other Countries: One Year $2.50; 6 Months $1.25. Single Cp. 5 c.

Nr. 28 (127) KETVIRTADIENIS, LIEPOS (JULY) 9, 1936, TORONTO, ONTARIO METAI V

Kaip Kauno Darbininkai Kovojo Gatvese Su Policija

Ginkluoti Darbininkai Buvę Ant Vietos Nušauti; Daugelis Mirštą Nuo Žaizdų

Laidotuvėse Dalyvavo Tarp 15-20 Tūkstančių

"Laisvė" nuo savo korespondento gavo sekamą pranešimą:

Kaunas, Birželio 19.—Rašau paisią naktį. Šią naktį miršta fašistų policijos Kauno gatvėse nušaudyti žmonės!

Vakar, birželio 18 d. buvo laidojamas darbininkas Krukausko, kuris Kaune praeitą pirmadienį, pasiaukodamas už streikuojančius darbininkus, nudėjo fabrikantą Kamberį ir pats vietoje nusišovė.

Krukausko kūno laidotuvių eiseną užpuolė policininkai ir kariuomenė; apmėtė ašarinėmis granatomis, pradėjo daužyti ir šaudyti.

Tiesiai gatvėse nušauti trys darbininkai. Sužeistųjų daugybė; keli jų šią naktį miršta. Areštuotų yra šimtai.

Darbininkai gynėsi; išlupo grindinį (bruką); gynėsi akmenimis, plytomis, basliais. Policininkų sudaužyta taip pat kelios dešimtys; gavo kailin ir žydų buržuazija, kuri puolė darbininkus akmenimis ir vazonais iš balkonų.

15-20 tūkstančių darbininkų demonstracija fašistus nugalėjo ir su Krakausko grabu praėjo svarbiausiomis Kauno gatvėmis.

Sukelkite protestus užsienyj prieš nekaltų eisenų skerdynes Kauno gatvėse!

Rašau nuo vakar vakaro; jau išaušo, 4 val. ryto; nervai sukrėsti. Plačiau nebegaliu . . . Redaktorius gaus kitą laišką (išsiųsiu šiandien) su platesniu pranešimu. Smulkiau parašys dar kitas draugas.

SUIMTA PURĖNIENĖ IR MARKELIS

"Naujienų" korespondento žiniomis, fašistai suėmė Liudą Purėnienę, kuri yra buvusi socialdemokratų sekretorė, ir J. J. Markelį, kuris buvo socialdemokratų frakcijos seime žymus vadas. Areštai šių asmenų įvyko po skerdynių Kaune, per kurias fašistai nušovė kelis darbininkus.

Laukiama Didelio Susikirtimo A.F.L. Pild. Komitete

Washington, Liepos 6.—Visos Amerikos ir Kanados darbininkų akys atkreiptos į Washingtoną, kur renkasi Amerikos Darbo Federacijos Pildantysis Komitetas, kuris svarstys Committee for Industrial Organization klausimą.

William Green varosi, kad tas komitetas nelegalus ir jis turi būti panaikintas. Tačiau su tuo komitetu laikosi 10 didelių unijų.

Jei William Green šalininkai nutars išmesti iš AFL John Lewis, CIO galvą, ir to komiteto rėmėjus, reikš AFL suskaldymą.

Amerikoje yra 40,000,000 darbininkų. Bet AFL unijose yra tik 8 nuošimčiai. Profesinės unijos nesugeba sutraukti visus darbininkus. Lewis sako, kad Greeno palaikomos profesinės unijos nebetinka šių dienų unijizmui. Todel jis stoja už industrines unijas.

Jei Pildantysis Komitetas pasisakytų už industrines unijas, tuomet būtų išlaikyta AFL eilių vienybė ir sudarytos galimybės pravedimui didelės kampanijos organizavimui plieno ir kitų industrijų darbininkų.

PARYŽIAUS FAŠISTAI KELIA GALVAS PRIEŠ VALDŽIĄ

Paryžius, Liepos 6.—Penkiolika tūkstančių fašistų surengė demonstraciją Paryžiuje. Policijai paliepus jiems išsiskirstyti, jie puolė penkis tūkstančius policijos ir pradėjo mušti. Keli policistai sužeisti. Nukentėjo ir fašistai, kuomet policija atsakė jiems tuo pačiu. Viso 100 asmenų sužeista.

Ragina Kovoti Už Pirsil ir Shulentich Paliuosavimą

Toronto, Lepos 2.—Kanados Darbininkų Apsigynimo Lygos Centro Komitetas kreipiasi į visas organizacijas prašydamas reikalauti paliuosuoti ir paskutinius du Noranda mainierius, kurie sulaikyti deportacijai.

"Neišlaikydama suvienytų patangų išliuosuoti Noranda mainierius, birželio 30 dieną valdžia 15 iš jų paleido iš St. Vincent de Paul kalėjimo," rašo KDAL Centro Komitetas. "Bet du Noranda mainieriai, M. Pirsil ir J. Shulentich palikti kalėjime, sulaikyti deportacijai. Todel KDAL ir visų progresyvių jėgų pareiga reikalauti paliuosuoti ir tuos du. Siųskite jų reikalu rezoliucijas Hon. Mr. Crerar, Department of Imigration, Ottawa."

Lenkijos Darbininkai Rengiasi Dideliam Streikui

Waršawa, Liepos 4.—Kuomet Lenkijos ponai svarsto klausimą, kaip išvengti valstiečių sukilimo Lwowe, industriniai darbininkai rengiasi dideliems streikams, pranešimas sako.

Aukštojoj Silezijoj išsiveržė generalis streikas dešimties tūkstančių tekstilės darbininkų. Streikas iššauktas simpatizuojant "Lenko" dirbtuvės darbininkams, kuriuos smarkiai terioja policija.

Gdynia mieste streikuoja 2,000 statybos darbininkų. Lodzio mieste streikuoja 700 tekstilininkų.

Krakovoj ir Waršawoj išeina streikan desėtkai tūkstančių darbininkų.

Tuo pačiu laiku Lenkijoj reiškiasi finansinis krizis.

LAIKE DARBININKŲ STREIKO MEKSIKOJ 18 UŽMUŠTA

Merida, Yukaton, Liepos 3.—Laike darbininkų streiko, policija ir kariuomenė užmušė 18 žmonių. Darbininkai po visą Meksiką baisiai pasipiktinę valdžia.

IR KUNIGAS MATO TIK DU KELIU PRIEŠ AKIS

Sault St. Marie, Liepos 2.—"Mes greitai artinames linkui socializmo ar karo," pareiškė Rev. J. Robert Kovalevitch, kalbėdamas apie Sovietų Sąjungą.

Kunigas Kovalevitch lankėsi Sovietų Sąjungoj ir patyrė, kad tenai ir kunigams nėra taip blogai, jei jie nesikiša į politiką, nesusideda su kontrevoliucionieriais.

"Šių dienų jaunimas Sovietų Sąjungoj pasirengęs atlikti viską," jis sako. "Nauja karta su viskuo apsidirba labai lengvai."

Karas, anot to kunigo, sunaikintų viską, ką žmonės per amžius pagamino.

S. A. V. STATYS AERODROMUS KANADOS PASIENYJE

Washington, Liepos 2.—Paskelbti kariški planai, kurie rodo, kad Suvienytos Valstijos statys visą eilę aerodromų Kanados pasienyje.

Nusišovė Tautų Lygos Posėdžių Salės Balkone

Geneva, Liepos 3. — Šušukęs, "Tai paskutinis smūgis; tai Tautų Lygos mirtis," Stefan Lux, Čekoslavakijos žurnalistas-fotografas, persišovė iš revolverio, Tautų Lygos posėdžių selės balkone.

Pas Luxą rasti laiškai Anglijos karaliui, užsienio reikalų sekretoriui Edenui ir kitiems, įskaitant Tautų Lygos sekretorių Avenol.

Lux nusišovė tuo laiku, kada Portugalijos atstovas kalbėjo už nuėmimą sankcijų nuo Italijos.

Havas žinių agentūra pranešė, kad Avenol'iui rašytame laiške jis rašęs, kad savo gyvybės atėmimu jis norįs atkreipti Tautų Lygos atydą į žydų padėtį Vokietijoj.

Francija Reikalauja Sustiprinti Tautų Lygą

Geneva, Liepos 3.—Francijos atstovai Tautų Lygos susirinkime reikalavo pertaisyti Tautų Lygos sutarties XI straipsnį, kad atpalaiduoti rankas Tautų Lygos nariams kovai prieš taikos ardytojus.

Vienuoliktas straipsnis reikalauja vienbalsio Tautų Lygos tarybos pasisakymo imanties kokių nors žygių nubaudimui taikos ardytojų.

Francijos atstovai reikalavo duoti platesnes teises savitarpinėms sutartims ir griežtesnio veikimo prieš taikos ardytojus.

Ar kas išeis iš šio Tautų Lygos susirinkimo, sunku pasakyti. Nematyti, kad bus prieita prie kokio nors konkretesnio susitarimo.

Ethiopijos Imperatorius Pasmerkė Tautų Lygą

Geneva, Liepos 5.—Prieš išvykstant į Londoną, Haili Salessie, Ethiopijos imperatorius, griežtai užprotestavo prieš Tautų Lygos priimtas rezoliucijas, iš kurių viena panaikinamos sankcijos prieš Italiją, ir kita atsisakoma suteikti Ethiopijai 5 milijonus dolerių kovai prieš Italiją.

Kiek anksčiau jis išsarmatijo Tautų Lygą, kad ji leido Italijai pavergti Ethiopiją. 52 šalys negalėję sudrausti vienos Italijos, jis pareiškė. Jis pasitikėjęs, kad Tautų Lyga apgins, bet dabar apsivylęs.

Pyksta, Kad Hitleris Neatsako į Paklausimus

Londonas, Liepos 6.—Mr. Eden, Anglijos užsienio reikalų ministeris, seime kalbėdamas pareiškė, kad jo kantrybė išsisėmė belaukiant Hitlerio atsakymo į jo paklausimus, kuriuos jis yra pasiuntęs jau gerokas laikas atgal.

Jis pridėjo, kad Anglija turėtų prisidėti prie Francijos ir Lenkijos fronto prieš Vokietiją. Tik jis abejoja Lenkijos politika.

Lenkija nemažai triukšmo kelia del nazių pastangų atimti iš Lenkijos Dancigo koridorių. Tačiau spėjama, kad Lenkijai naziai pažadėję ton vieton Lietuvą ir Lenkija turinti slaptą susitarimą.

Tačiau Anglija ir kitos šalys žiūrinčios, kad Dancigas nepatektų Vokietijai, o pasiliktų Tautų Lygos komisijos žinioje.

KANADOS KAPITALISTAI GAUNA DIDELIUS PELNUS

Sulyg kapitalistinių laikraščių pranešimo, Kanados kapitalistai ne tik kad nejaučia jokios depresijos, kurią sunkiai atjaučia ant savo pečių Kanados darbininkai, bet jie šiais laikais į savo kišenes žeria milijonus dolerių pelnų. Šių metų birželio mėnesyje tie kapitalistų pelnai pasiekė aukščiausio rekordo Kanados istorijoj. Per to mėnesio laikotarpį įvairiems šėrininkams išmokėta $61,281,268 dividendų, o pereitais metais per tą mėnesį buvo išmokėta truputį virš 55 mil. dolerių dividendų, o 1933 metais tuo pačiu laiku buvo išmokėta tik nepilnai 18 milijonų dolerių dividendais.

Per šių metų pirmuosius šešis mėnesius išmokėta dividendais $119,774,634. Inco nikelio kompanija gavo pelno $4,375,207. Šėrų savininkai yra beveik visi stambūs kapitalistai, tai į jų kišenes suplaukė milžiniški pelnai.

Jeigu tos milžiniškos pinigų sumos būtų paskirtos teikimui bedarbių, organizuojant viešuosius darbus su trukusiais darbininkams apmokėjimu, tai Kanadoj nesirastų ne vieno bedarbio. O vis dar randasi žmonių, kurie tiki, kad negalima pagerinti dirbančių ir bedarbių sąlygos, nes nėra pinigų.

Vakarinės Kanados Mainieriai Už Vienybę

Calgary, Liepos 4.—Albertos ir British Columbijos provincijų mainieriai nubalsavo suvienyti savo unijas ir padaryti vieną galingą mainierių uniją.

Praėjusieji balsavimai Nordegg, Bellevue, Blairmore, Michael, Manmore, Cadomin, Ideal ir Corbin mainose rodo, kad 1,467 mainieriai pasisakė už vienybę, o tik 290 prieš. Fernie, Saunders ir Coalhurst mainierių balsavimo rezultatai dar nežinomi.

Visos mainierių unijos, kurių yra net kelios, susivienys ir padarys vieną mainierių uniją—United Mine Workers.

5,000 Bedarbių Toronto Priemiesčiuos Sreikuoja

Toronto, Liepos 1. — Toronto priemiesčiuose sustreikavo 5,000 bedarbių. Jie reikalauja mokėti unijines algas prie viešųjų darbų, sugrąžinti ant pašalpos visus pavienius bedarbius, kuriems kiek anksčiau pašalpa buvo sulaikyta. Taip gi, kad jei vaikai užsidirba kiek ant savo reikalų, tai kad tėvai nebūtų atskirti nuo pašalpos.

Streiko apimti municipalitetai yra šie: Humber Bay, Westmountins, Alderwood, Lakeview, Mimico, York Township, Long Branch, Etibicoke ir New Torronto.

BAŽNYČIŲ GALVOS REMIA BEDARBIŲ STEIKĄ

Toronto, Liepos 2. — Lakeshore apylinkėj sustreikavo bedarbiai atsisakydami dirbti už dabartiniu laiku teikiamą pašalpą. Jie atsikreipė ir į bažnyčias del pagelbos.

"Mes geriau sutiktume patys eiti ant pašalpos, negu būti priskaitytais prie tų, kurie nesimpatizuoja streikieriams," pareiškė Rev. W. J. Wat, Long Branch United Church klebonas. "Sąlygos, kuriose jūs gyvenate, tokios, kad negali ilgiau tęstis, ir bažnyčios stovės už jūsų pečių, kad padėti jums legaliu būdu atkreipti valdžios atydą."

PER KETVIRTĄ LIEPOS ŽUVO 389 ASMENYS

New York, Liepos 4.—Per ketvirtos dienos liepos mėnesio apvaikščiojimą Suvienytose Valstijose žuvo 389 asmenys.

ŽUVO 23 ASMENYS LAIKE POTVINIŲ TEXASE

Cuero, Tex., Liepos 3.—Guadalpe upei patvinus, aplieti namaži plotai ir padaryta nuostolių už $3,000,000. Taip pat žuvo 23 asmenys.

Išrinko 18 Socialdemokratų į Tokio Miesto Tarybą

Tokio, Japonija 1.—Nors Tokio miesto tarybos rinkimai ėjo esant mieste karo lauko stoviui, tačiau išrinkta 18 socialdemokratų. Buvusioj taryboj socialdemokratai turėjo tik vieną atstovą.

Reakcionierių partija buvusioj taryboj turėjo 46 atstovus, dabar gavo tik 36.

Liberalai taip pat gavo daugiau vietų. Pirmiau turėjo 42, o dabar turės 48.

Tas rodo, kaip Tokio mieste žmonės kairėja.

PENKIOLIKA DIENŲ KAIP RICHTER BADAUJA

New York, Liepos 2.—Protestuodamas prieš deportaciją į Vokietiją, kur jam gręsia mirtis, Richter, vokietys politinis pabėgelis, jau penkiolikta diena badauja.

Jis laikomas Ellis saloje, iš kur norima jį išdeportuoti į Vokietiją.

Žmonių protestai jo deportaciją laikinai sulaikė, bet darbo departamentas atsisako jį paleisti. Nežinia, gal užsispirs jį vistiek išdeportuoti.

Francija Paskyrė 500,000 Frankų Sportininkams

Paryžius, Liepos 2. — Francijos valdžia paskyrė 500,000 frankų padengimui sportininkų kelionės išlaidų, kurie vyks į tarptautinę sporto olimpiadą Barcelonoj, Ispanijoj.

Daugelis sportininkų pasipiktino Berlino olimpiada, kadangi tenai fašistai sportą pavertė nazių propagandai skleisti. Todel ir buvo surengta kita olimpiada Barcelonoj, Ispanijoj.

Iš visų raportų matyti, kad Barcelonos olimpiada bus labai pasekminga. Vyksta sportininkų grupė ir iš Kanados.

Sovietų Darbininkai Perka Vidaus Paskolos Lakštus

Maskva, Liepos 2.—Sovietų Sąjungos darbininkai noriai perka vidaus paskolos lakštus, kurių valdžia išleido 4 bilijonų rublių vertės.

Apie paskolą pranešimas buvo padarytas per radio ryto anksti, dar tebedirbant naktinei pamainai. Tuoj darbininkai laikė susirinkimus dirbtuvėse ir pasisakė pirkti paskolos lakštus.

"Kūjo ir piautuvo" fabriko lygintojų departamento darbininkai veik visi pirko. Iš 30 darbininkų tik du nepirko.

Elektrokombinate iki 11 valandos vakaro 2,100 darbininkų jau turėjo įsigyję paskolos lakštus.

Manoma, kad tie keturi bilijonai rublių bus greitai gauti. Valdžia už tą paskolą mokės 4 nuošimčius palukanų.

PROFESORIAI NEGAUNA ALGŲ

Montreal, Liepos 1.—Montrealo universiteto profesoriai negavo algų už keturius mėnesius.

Viscount Cesil Sako Reikia Dalyvaut Taikos Kongrese

Tik Žmonių Opinija Sulaiko Imperialistus Nuo Pradėjimo Naujos Skerdynės

Pasaulinis Taikos Kongresas Įvyks Rugsėjyje, Genevoj

Toronto, Liepos 3.—Kanados Lyga Prieš Karą ir Fašizmą gavo iš Viscount Secil, Pasaulinio Taikos Kongreso galvos, užkvietimą atsiųsti kuodaugiausiai atstovų į Pasaulinį Taikos Kongresą, kuris įvyks Genevoj, rugsėjo mėnesį.

"Pasauliui grumoja labai rimtas krizis," jis rašo atsišaukime. "Tautų Lygos Tarybos ir Tautų Lygos tarimai liečia kiekvieną tautą ir individualą, civilizuotą ar ne, taip pat ir vaikus ir povaikius.

"Visuomenės opinijos mobilizacija rėmimui Lygos būtinas reikalas."

"Aš tikiu, kad Kanados žmonės prisidės prie šio judėjimo atsiųsdami didelę delegaciją."

Toronto, Liepos 3.—Kanados Lygos Prieš Karą ir Fašizmą pirmininkas, Mr. MacLeod, pareiškė, kad, kiek jam yra žinoma, iš Kanados vyks apie 50 delegatų nuo Lygos ir nuo Kanados Jaunimo Kongreso.

Sausra Grumoja Sunaikinimu Daugybės Javų

Chicago, Liepos 3. — Sausra gali padaryti neapskaičiuojamus nuostolius agrikultūriniams distriktams šiaurvakaruose. Jau dabar skaičiuojami nuostoliai siekia $100,000,000 vertės.

Vietomis kaitra išdegino ganyklas. Valdžia planuoja supirkti milijoną galvijų, kad neleisti jiems padvėsti iš bado.

Apie 100,000 šeimynų atsiduria į kritišką padėtį.

Calgary, Liepos 3.—Nors nukrito truputis lietaus, tačiau ir Vakarinėj Kanadoj sausra gan didelė ir grumoja sunaikinimu javų. Kviečių kainos Winnipege pakilo net penkiais centais ant bušelio.

Birželyje Buvo Daug Nelaimingų Atsitikimų

Toronto, Liepos 3.—Per birželį Kanados industrijose buvo 5,334 nelaimingi atsitikimai (accidents), 760 daugiau, negu gegužės mėnesį.

Per visus šešis mėnesius šiemet buvo 27,845 nelaimingi atsitikimai, palyginus su 27,429 per tą patį laiką pereitais metais.

Nelaimingų atsitikimų priežastis yra skubinimas darbe ir nebuvimas apsaugos priemonių darbavietėse, ypatingai mainose.

Darbininkai Užėmė Albertos Parlamentą

Edmonton, Liepos 7. — Virš 1,000 pavienių bedarbių užėmė tris aukštus parlamento name ir pareiškė, kad jie tol neišeis, kol bus duota jiems darbas arba padidinta pašalpa.

Miesto ir RCMP subėgo jų išvaryti, bet buvo pervėlu. Bedarbiai buvo jau susikraustę į kambarius ir juos iškrapštyti nėra taip lengva.

Ar valdžia patenkins jų reikalavimus, sunku pasakyti. Taip pat sunku pasakyti, ką ji mano jiems daryti. Bedarbiai esą pasiryžę neišeiti, kol jų reikalavimus patenkins.

ŠEŠTA DIENA 187,000 ŠEIMYNŲ BE PAŠALPOS CHICAGOJ

Chicaga, Liepos 6.—Jau šešta diena, kaip 187,000 šeimynų Chicagoj gyvena be pašalpos, nes pašalpa buvo nukirsta ir dar nesugrąžinta. Miesto taryba skundžiasi, kad neturinti pinigų, o augštesnė valdžia neduoda.

Anglijos Komunistų Partija Del Palestinos Padėties

Londonas, Anglija, Birželio 24.—Anglijos Komunistų Partija išleido pareiškimą, kuriame sakoma: "Anglijos valdžia yra atsakominga už kraujo praliejimą Palestinoje." Pareiškimas pabrėžia: "Mes reikalaujame, kad Transjordanijoj ir Palestinoj Anglijos turimas mandatas būtų greitoj ateityj užbaigtas."

Anglijos Komunistų Partija atsišaukia į darbininkus tęsti kovą padedant arabams iškovoti laisvę; reikalaujama suteikti, kaip arabų daugumai, taip žydų mažumai, laisvę; reikalaujama pasiųsti darbininkiškas delegacijas Palestinon ir į valdžios mandatų komisiją, kad paakstinti valdžią baigti tą dalyką.

Pareiškimas, gvildenantis Palestinos kruvinų sisirėmimų priežastis, nurodo, kad arabų sukilimai prasidėjo prieš jų žemių užgrobimą. Tarp 1931 ir 1935 metų žydų skaičius Palestinoje daugiau negu dvigubai padaugėjo ir tas padarė 50,000 arabų ir 10,000 žydų bedarbiais. Angliški ir žydiški kapitalistai pradėjo baisiai eksploatuoti darbininkus ir vidurinės klasės emigrantus. Zionistai pradėjo varyti didelę kampaniją, kad arabus pravaryti nuo jų žemių, o iš kitos pusės angliškas imperializmas, panaudodamas savo tradicinę politiką "padalinti ir valdyti," padarė sukurstymą, nes jiems svarbu Palestiną išlaikyti kaipo karo strateginį punktą. Taipgi Italijos fašizmas, plėsdamas savo rubežius Afrikoj, priėjo prie susikirtimo su Anglijos imperializmu, tai ir moka pinigus sukelimui tarp žydų ir arabų skerdynių.

Pareiškimas nurodo, kad arabai reikalauja: 1) sustabdyti tolimesnę žydų emigraciją Palestinon; 2) panaikinti arabų žemių pardavinėjimą; 3) duoti Palestinai laisvę įsteigti savo renkamą valdžią.

Anglijos komunistai sako: "Geriau yra duoti tautai laisvę turėti savo valdymosi įstaigas, negu kad ją valdyti su stipria militarine diktatūra."

Palaidotas Saskatchewan Komunistų Vadas

Regina, Liepos 3.—Dalyvaujant Reginos miesto tarybos darbininkiškiems atstovams, įskaitant ir majorą Ellison, Reginos ir apylinkės darbininkai palaidojo draugą Norman Clark (George White), Komunistų Partijos Saskatchewan provincijos distrikto sekretorių.

Clark prigėrė kartu su Teodoru Fiala Crystal ežere.

Komunistų vadą palydėti susirinko ne tik komunistai, bet ir CCF ir kiti darbininkai. Clark jiems buvo žinomas kaipo suvienyto fronto budavotojas ir darbininkų vadas.

DARBININKŲ ŽODIS

(THE WORKERS' WORD)

Kanados lietuvių darbininkų savaitraštis. Leidžia "Darbininkų Žodžio" Draugija.

Prenumeratos kaina Kanadoj ir Anglijoj: metams $2.00; 6 mėnesiams $1.00. Visur kitur: metams $2.50; 6 mėnesiams $1.25. Atskira kopija 5 centai.

Pašto perlaidas (Money Orders) išrašykite "Darbininkų Žodžio" vardu.

"DARBININKŲ ŽODIS"
184 Spadina Ave., Box 31, Toronto, Ont.

"LAISVĖ" RAGINA AMERIKIEČIŲ ORGANIZACIJAS ATSIŲSTI DELEGATUS Į KANADOS LIETUVIŲ KONGRESĄ

Pažymėjusi, kada Kanados Lietuvių Kongresas įvyks, ir įdėjusi K. Kilikevičiaus, Kanados Lietuvių Kongreso šaukimo komiteto sekretoriaus, atsišaukimą į amerikiečius, kad atsiųstų delegatus į Kanados Lietuvių Kongresą, "Laisvės" redakcija rašo:

"'Laisvės' Redakcija mano, kad mūsų nacionalės organizacijos būtinai turėtų pasiųsti savo delegatus. Taipgi Clevelando Suvažiavime išrinktas Veikiantis Komitetas turėtų pasiųsti savo delegatą, kad su Kanados tokiu pat komitetu gerai susirišus bendram veikimui. Mūsų ALDLD, LDS ir kiti apskričiai bei kuopos, ypatingai New Yorko ir Massachusetts valstijų, kurios yra arčiau Montrealo, turėtų pasiųsti savo brolišKus delegatus į kanadiečių suvažiavimą."

Draugas V. Raila, dalyvavęs Amerikos Lietuvių Kongrese nuo ALDLD Kanados Veikiančio Komiteto ir SDKLSPD Centro Komiteto, pareiškė, kad Amerikos Lietuvių Kongrese išrinktas Veikiantis Komitetas jam asmeniškai atsikreipus prižadėjęs svarstyti į kanadiečių kongresą atsiuntimo delegato klausimą.

Reikia manyti, kad Kanados Lietuvių Kongrese bus nemažai svečių ir iš Suvienytų Valstijų.

MONTREALIEČIAI ŽADA DELEGATUS GRAŽIAI PRIIMTI

"Darbininkų Žodis" gavo kopiją laiško, kurį Kongreso šaukimo komitetas išsiuntinėjo visoms organizacijoms. Tame laiške, tarp kitko, rašo:

"Atvykusieji delegatai mūsų komitetų bus priimti ir suteikta nakvynė ir maistas laike kongreso. Delegatai bus sutikti D. L. K. Vytauto Kliube, 2159 St. Catharine St. E. Organizacijos prašomos pranešti iš anksto, kiek delegatų siunčiate, tas daug pagelbėtų montrealiečiams delegatų priėmime."

Kas bent kartą buvo Montreale kokiais nors organizaciniais reikalais, tas gerai žino draugių montrealiečių svetingumą. Šiuo sykiu jos, žinoma, rengiasi svečius priimti, kaip kongresmenus.

Bet ir mes neužmirškime savo pareigų. Kiekviena organizacija ar kolonija, siunčianti delegatus, ar ne, turėtų neužmiršti pasveikinti kongresą. Kongreso rengėjams susidarys nemažai išlaidų šale priėmimo delegatų. Jei draugams ir draugėms reiks viską padengti, tai bus sunku.

KUR DIDESNĖ DEMOKRATIJA?

Nežiūrint to, kad Sovietų valdžia vadinama proletariato diktatūra, tačiau ta diktatūra reiškia didesnę demokratiją, kaip plačiausios kapitalistinės demokratijos. Tą galima matyti naujų įstatymų įvedimo eigoj.

Pastaruoju laiku Sovietų valdžia nutarė suvaržyti divorsus ir uždrausti abortus. Įstatymo projektą paleido diskusijoms. Žmonės tą projektą diskusuoja per spaudą, susirinkimuose ir visuose kituose susiėjimuose. Vieni užgiria, kiti duoda pataisymus, pridėjimus, treti atmeta.

Panašiai yra daroma su naujos konstitucijos projektu. Visos šalies gyventojai jį svarsto ir diskusuoja.

Kai visi socialistinės visuomenės nariai gerai apdiskusuos, tuomet Sovietų Kongresas, remdamasis žmonių opinija, galutinai suformuluos ir pavers įstatymais. Taip pat pasielgs ir su konstitucija.

Ar yra bent viena šalis pasaulyje, kurioj būtų duodama visuomenei diskusuoti įstatymų projektus? Nerasite tokios šalies. Plačiausia kapitalistinė demokratija to nedaleidžia.

KOMUNISTŲ PARTIJA RENGIASI DIDELIAM KONGRESUI

Kanados darbininkai, vadovaujami Komunistų Partijos, atsodino Kanados reakcionierius ir maršuoja pirmyn. 98 sekcija panaikinta. Dabar proletariato vadas—Kanados Komunistų Partija—skaitosi legali organizacija. Kapitalizmas negalės įblokšti į kalėjimą nei vieno darbininko už prigulėjimą prie Komunistų Partijos, jei jis nejves tokio įstatymo, kuris leistų jam tą padaryti.

Atžymėjimui to Kanados darbo žmonių triumfo, pareiškė draugas Tim Buck, Komunistų Partijos sekretorius, Komunistų Partija planuoja turėti viešą savo konvenciją spalio mėnesį. Konvecijoj dalyvausią partijos vadai iš visų Kanados kampų. Taipgi būsią svečių iš visų brolišKų šalių, kurių tarpe ir Andre Marty, Francijos jūrininkas, kuris 1919 metais atsisakė šaudyti į Rusijos liaudį.

Komunistų Partija yra turtas visų darbo žmonių. Ji vadovauja visoms darbo žmonių kovoms. Ji darbuojasi visų darbo žmonių srovių suvienijimui prieš kapitalo atakas, už naują visuomenę. Jos laimėjimai—visų darbininkų laimėjimai. Jos tarimai—darbo žmonių tarimai, nes ji geriausia supranta darbo žmonių reikalus, geriausiai numato kapitalo užsimojimus. Visi darbininkai turi sekti partijos prieškonvencines diskusijas, kad geriau pažinti pačią partiją ir jos liniją kovoje už darbo žmonių pasiliuosavimą.

IŠ KITŲ DŽIAUGIASI, BET PATYS TAIP NEDARO

Šiandien nėra nei vienos darbo žmonių srovės Kanadoj, kuri negirtų Francijos liaudies bendro fronto. Net liberalai sako, kad Francijos liberalai gerai padarė susidėdami su komunistais ir socialistais. Tik to bendro fronto pagelba Francijos fašizmas atsodintas.

Bet jie nenori to bendro fronto čia, Kanadoj. Pavyzdžiui, Ontarijos CCF vadai mėto iš savo organizacijos narius ir kliubus, kurie dalyvavo kartu su komunistais pirmosios gegužės paminėjime.

Šiuo laiku įvyksta provinciniai rinkimai Manitoboj. Partija šaukia CCF ir Labor Party dėtis į suvienytą frontą, kad į seimelį išrinkti progresyvius atstovus. Bet pastarosios partijos tą šaukimą atmeta.

Jei Kanadoj darbo žmonių partijos sudarytų glaudų suvienytą frontą dabar ir tvirtai kovotų su kiekvienu reakciniu buržuazijos pasijudinimu, tai Kanadoj fašizmui nepasisektų įsigalėti ir sudaryti tokį pavojų, kokį jis sudarė kitose šalyse. Dabar būtų daug lengviau mobilizuoti mases į kovojančių eiles.

KAPITALISTŲ REIKALAVIMUS GREITAI PILDO

Kuomet delegacijos atsilanko pas valdžią su bedarbių reikalavimais, tai valdžia atsako, kad nėra pinigų. Bet kuomet kapitalistams prireikėjo pastatyti gelžkelius į naujas mainas Ontarijos provincijoj, tai federalė valdžia greitai jų reikalavimą pildo: paskyrė penkis milijonus dolerių ir reikalauja iš provincijos valdžios, kad ji tiek paskirtų.

Kadangi būsią paimta apie 40,000 darbininkų tų kelių budavojimui, tai nukerta pašalpai skirtą sumą ant 10 nuošimčių. Vadinasi, bedarbių pašalpa bus sunaudota kelių statymui linkui mainų.

Tiesa, keletas tūkstančių bedarbių gaus darbo, bet juk nedaugelis galės tuos darbus imti iš tų, kurie ant pašalpos gyvena. Tenai gaus darbus daugiasiai pavieniai bedarbiai, kurie neima pašalpos, bet sukišti į įvairias suplaines. Todel tas nukirtimas pašalpos labai skaudžiai palies bedarbių šeimynas.

IŠĖJO GRAŽUS JAUNIMO LAIKRAŠTIS

Šio mėnesio pradžioj išėjo pirmas numeris Kanados jaunimo laikraščio "Advance." Šį žurnalą leidžią bendromis jėgomis socialistinis, komunistinis ir religinis jaunimas, kuris veikia bendrai kai kuriais klausimais.

"Advance" išeis vieną kartą į mėnesį. Prenumerata metams 50 centų. Redakcijos ir administracijos adresas: 26 Queen St. E. Suit 202, Toronto, Ont. Telefonas: WA 4160.

Jaunimo turinti tėvai turi būtinai užprenumeruti.

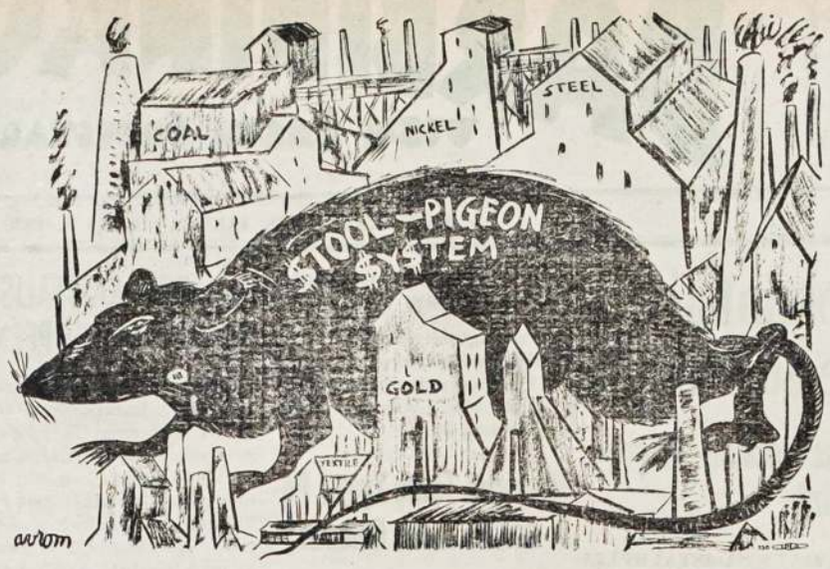

Šiuo paveikslu Daily Clarion karikatūristas vaizduoja, kaip šnipai šnipinėja darbininkus. Lietuviški šnipeliai, kurie šnipinėja lietuvius, irgi prilygsta šiam gyvunėliui.

Valstybines Skolos Slegia Darbininkus

Netolimoj praeity buvo laikai, kuomet dauguma kiekvienos šalies gyventojų pusę laiko dirbo del pagaminimo savo gyvybei palaikyti reikalingų produktų ir rūbų, o kitą pusę laiko dirbo del prisotinimo savo išnaudotojo pono, bet paskutiniais keliais dešimtmečiais išnaudojimo vaizdas visiškai pasikeitė. Vietoje pirmiaus vieno ar kelių buvusių, matomų išnaudotojų, išsiplėtojo šimtai įvairių komplikuotų įstaigų, kurias darbininkui sunku įžiūrėti. Pirmiau darbininkas dirbo pas poną pusę laiko uždyką, arba ūkyje jam pagamino tiek ir tiek verpalų tolkų, išaudė drobių, pagamino tiek ir tiek skilandžių, jam tie pono prisisavinti produktai buvo lengvai apskaičiuojami, nežiūrint, kad tų laikų darbininkas ar valstietis mažai buvo susipažinęs su aritmetika. Tais laikais ponai iš darbininkų darbo vaisius plėšė tiesioginiai per prievartos darbą, o šiandien tas plėšimas eina per moderniską gamybą. Darbininkas dirbdamas fabrike dažniausia mažiausio supratimo neturi, kiek tas jo pagamintas produktas vertas, nes jis dirba tik vieną to darbo dalį ir nežino, kiek gaus už tą produktą jo išnaudotojas. Tik įgudęs darbininkas, inžinierius, arba raštvedys gali galutinai apskaičiuoti samdytojo gaunamą pelną, o dauguma tą išnaudojimą nujaučia tik stichiniai.

Bet dar painesnis vaizdas pasidarė, kuomet pradėjo dominuoti finansinis kapitalas; pradėjo įvairius fabrikus valdyti bankininkai ant jų užtraukdami dideles sumas skolų. Dažnai darbininkai ir mažesnį samdytoją pradeda jausti sau lygiu, nes kartais ir mažesni fabrikantai pradeda bankrutuoti del didelės sumos skolų, tokiu būdu daugumui darbininkų pasidaro visiškai nejmatoma stambusis bankinis kapitalas.

Didėjant bedarbei ir ekonominėms suirutėms, dažnai pačiom valstybėm tenka susirūpinti nors ubagiškai sušelpti bedarbius organizuojant viešuosius darbus, teikiant tiesiogines pašalpas, ir didžiausias pinigų sumas valstybei tenka išleisti del prisiruošimo prie karo. Kapitalistai karą skaito vienintėle priemone, kuri gali atgriebti smunkančią kapitalistinę pramonę ir suteikti jiems didelius pelnus. Tas bilijonines sumas, skiriamas karo reikalams, nepadengia patys kapitalistai, bet jas turi apmokėti visi piliečiai. Sausumos armijų plėtimas, orlaivynų ir laivynų budavojimui, arba skiriamas tiesiogines ir viešųjų darbų pašalpas turi finansuoti valstybės iždas. Valstybių aparatus ištisai turi užėmę kapitalistai, ir čia jie atsistoja kaipo "geraširdžiai" paskolindami valstybių iždam milijonus dolerių, o paskui pavidale nuošimčių, nematomai, pradeda biauriai apiplėšti visos šalies piliečius. Šalyje pasidaro tikroji anarchija. Iš vienos pusės bankuose atsiranda, privatinių kapitalistų rankose, šimtai milijonų dolerių užšaldyto kapitalo, o iš kitos pusės tuščias valstybės iždas, kuris begailestingai deda ant gyventojų pečių nepakeliamą naštą mokesčių. Ir tam niekad nesimato galo, nes su gyventojų pirkimo išgalės mažėjimu, mažėja ir produktų pareikalavimas, kas stabdo visą gamybos aparatą. Su produkcijos siaurinimu ir moderniškesnių mašinų įdėjimu į industriją kaskart išmetama tūkstančiai darbininkų reikalaujančių iš valstybės iždo pašalpų.

Kanados valdžia 1914 metais turėjo skolos $544,391,369. Iki 1926 metų ta skola pakilo iki $2,768,779,184, o su šių metų kovo mėn. 31 d. Kanados valdžios skolos siekė jau $3,432,000,000. O tarp 1914 metų ir 1936 metų Kanados valdžia išmokėjo įvairių nuošimčių kapitalistams už paskolintus pinigus $2,741,021,895. Tas reiškia, kad per tą laikotarpį beveik išmokėjo 1926 metais buvusią skolų sumą, o skolos nesumažėjo, bet dar beveik visu bilijonu dolerių paaugo.

Kanados valdžios išlaidos per pereitus metus buvo $373,987,000.00, o iš tos išlaidų sumos buvo išmokėta $134,550,000 stambiems kapitalistams nuošimčių formoje ir $3,575,000 visokiems brokeriams komiso, o 1932 metais kapitalistams nuošimčiais išmokėta tik 121 milijonas dolerių ir virš milijono dolerių įvairiems brokeriams.

Tos skaitlinės parodo, kad nepakeliama našta gula ant Kanados darbininkų pečių. Kiekvienai Kanados žmogiškai gyvybei tenka per metus išmokėti apie 13 dolerių kapitalistams už paskolintus pinigus nuošimčių ir abelnų skolų priseis išmokėti po 343 dolerius. Apskaičiuojama, kad visi Kanados turtai verti apie 18 bilijonų dolerių, o valstybės skolos atskiriems kapitalistams trys bilijonai su puse. Prie to, dar ir iš tų 18 bilijonų turto apie du trečdaliai priklauso tiems patiems kapitalistams, kuriems turi visi valstybės piliečiai išmokėti pusketvirto bilijono dolerių. Tai ir, bendrai suglaustai paėmus, šiandieninės Kanados ekoniminis paveikslas. Tas ne tik Kanadoj, bet ir kiekvienoj kapitalistinėj valstybėj.

Anglijos valdžia 1914 metais turėjo skolos nepilnai keturis bilijonus dolerių, o dabar netoli 40 bilijonų dolerių.

Dabar, kuomet kiekvienos kapitalistinės valstybės liaudies dalis netekusi pragyvenimo šaltinių pareikalauja iš valstybių iždų tinkamesnių bedarbių pašalpų, arba apdraudos nuo bedarbės, kapitalistai, arba valstybės aparatą sudarantieji jų bernai, ne tik kad negerina bedarbių pašalpas, bet ir tas pačias atiminėja, pareikšdami, kad valstybių iždai išsisėmę ir nėra iš kur pinigų paimti. O tuo pačiu laiku ant kiekvienos prekės milžiniško tempu auga mokesčiai, ką turi sumokėti patys dirbantieji ir bedarbiai darbininkai ir ta sunki mokesčių našta nemažėja, bet kasmet didėja.

Tas rodo, kad anksčiau ar vėliau darbininkus privcs prie to, kad jie organizuotai turės pareikalauti tos sunkios mokesčių naštos atsikratymo, nes to lengvai darbininkai gali atsiekti uždrausdami kapitalistams tą legalų liaudies apiplėšimą, kurį vykdo per tiesioginį išnaudojimą fabrikuose ir dar plėšia iš darbininkų paskutinius pinigus ir atiminėja mizernas bedarbių pašalpas per valstybę kolektuodami nuošimčius.

V-Tas

Naujakuriai Siunčia Delegatą į Kanados Liet. Kong.

Stevart, Ont.—Mes šios apylinkės lietuviai, naujakuriai ir miškų darbininkai, susirinkome birželio mėn. 28 dieną skaičiuje 9 asmenys ir apsvarstėm šaukiamą Kanados Lietuvių Kongresą, kuris įvyks rugpiūčio 1-2 d. ir padarėm sekamus nutarimus:

1) Nutarėm pasmerkti dabartinę Lietuvos valdžią kaipo nelegalę smurtininkų grupę.

2) Išrinkome draugą Stasį Zostautą delegatu į Kanados Lietuvių Kongresą.

3) Sukėlėme aukų kelionės lėšoms padengti $16.50.

4) Vienbalsiai patvirtinom rezoliuciją, kurioj pasižadėjom vykdinti visus Kongreso nutarimus.

Pirmininkas **P. Moskaitis**
Sekretorius **S. Zostautas**

Vakarų Delegatų Žiniai

Kanados vakarų delegatai vykstą į visuotiną lietuvių kongresą Montreale, kuriems teks apsistoti Sudbury, kreipkites pas draugą Juozą Žukauską, 219 Shaugnessy Str.

Būsite aprūpinti nakvine ir maistu.

Kongreso Komitetas

PROGRESYVIŲ SPĖKŲ VIENYBĖ

Amerikos Lietuvių Kongresas pastatė naujas gaires Amerikos progresyvių lietuvių judėjimui. Dabar Amerikos lietuviai turi dėti pastangas, kad tą priešfašistinį judėjimą del atsteigimo demokratinės santvarkos Lietuvoje išplėsti tarpe plačių Amerikos lietuvių masių.

Kaip gražu, kilnu ir malonu, kai šimtai progresyvišku visuomenės veikėjų, komunistų, socialistų ir skaidresnės minties liberalų, suvažiavo į Clevelandą susitarti kaip padėti savo broliams ir sesutėms Lietuvoj nusikratyti fašistų uždėtus nelaisvės retežius. Čia susitiko seni buvę Lietuvių Socialistų Sąjungos nariai, kurie buvo persiskyrę del tam tikrų principinių bei taktikinių skirtingų įsitikinimų. Čia susitiko jaunuoliai ir suaugę. Ir štai tie progresyvės visuomenės atstovai taip vieningai ir gražiai išrišo tokį didelį klausimą, ir visi vienbalsiai pasisakė padėti moraliai ir materialiai Lietuvos liaudžiai, kovojančiai prieš fašizmą. Tai tik pradžia. Niekas negali pasakyti, kaip greitai Lietuvos liaudžiai pasiseks atsteigti demokratiją. Dar reikės daug dirbti ir padėti, ir tie, kurie drįs kenkti, trukdyti, ar prisidėję mėgins kitus patraukti į šalį nuo to didelio judėjimo, jie ant savęs atžymės juodą neišdildomą dėmę.

Ar mūsų užduotis tik kovoti prieš Lietuvos fašizmą? Ne! Juk fašizmas gręsia Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje. Mums vienijanties ir kovojant prieš Lietuvos fašizmą, reikia vienytis ir stiprinti antifašistinį judėjimą "savose" šalyse. Mūsų progresyvės visuomenės kultūrinių problemų derinimas irgi būtinas. Mums visur reikia pravesti supratimą, kas turi išaiškinti vienybės reikalingumą ir svarbą. Mūs kultūrinė pareiga yra šaukti darbo žmones į priešfašistinį ir prieškarinį suvienytą frontą, kad išgelbėti kultūrą ir civilizaciją nuo fašistinio barbarizmo.

Prieš šį naują Amerikos lietuvių progresyvių spėkų suvienytą judėjimą stovi plati dirva, nes Amerikoje į blaivėjančią katalikišką lietuvių visuomenę lenda visokie fašistiniai gaivalai skleisdami fašistinius nuodus. Dirva plati ir didelis darbas, mums reikalinga stropaus budrumo.

Kanadoj mes ruošiames tam dideliam žygiui. Kanados Lietuvių Kongresas atvers naują istorijos lapą Kanados lietuvių judėjime. Mes subursime savo spėkas išrinkdami nacionalį veikiantį komitetą; sucentralizuosime Kanados lietuvių priešfašistinį ir kultūrinį masinį judėjimą. Kam rūpi likusių Lietuvoj mūsų brolių, tėvų ir sesučių likimas; kas trokšta laisvės ir myli kultūrinį darbą; kas nenori matyti pasaulyje žmonių skerdynių, tas turi susirūpinti ir dėti pastangas, kad Kanados Lietuvių Kongresas būtų pasekmingas, ir po Kongreso būtų išvystytas platus Kanados lietuvių antifašistinis ir kultūrinis vieningas veikimas.

V. R.

MR. HEPBURN DALINA TURTUS "BIEDNIEMS"

Kenora, Ont., Liepos 3.—"Tik vienas kelias civilizacijai išgelbėti," pareiškė Hepburnas, Ontarijos premjeras, čia kalbėdamas, "tai padalinimas turtų tarp žmonių. Ontarijos valdžia tą ir daro."

Bedarbiams pašalpą nukerta, o nikelio kompaniją paliuosuoja nuo valstybinių mokesčių. Tai taip jis tuos turtus dalina.

Tokia Hepburno kalba daugiau negu išjuokimas darbo žmonių.

Surengkite Bent Po Pikniką Savo Laikraščiui

"Darbininkų Žodis" iš prenumeratų dar negali pasilaikyti. Darbelis skaitytojų yra bedarbiai ir prašo palaukti mokesčio kol pradės dirbti. O laikraščio išleidimas kainuoja tiek pat.

Surengkite bent po pikniką "Darbininkų Žodžiui" vasaros laike. Darbininkai daug rėmė laikraščio išbudavojimą. Jie mielai prisidės ir prie jo palaikymo.

Montrealiečiai ir torontiečiai kas metai ruošia laikraščiui specialiai po metinį, didelį, šturmingą pikniką. Jie ruošiasi ir šiemet. Kitos kolonijos irgi galėtų šias pasekti.

"D. Ž." ADMINISTRACIJA

DARBININKO AKIM ŽIŪRINT

Dabar svarbiausias Kanados lietuviams uždavinys, tai sekmingas priruošimas Kanados Lietuvių Kongreso Lietuvos Liaudžiai Ginti. Šio uždavinio atlikimui turėtų susimobilizuoti ne tik organizuoti lietuviai, bet ir pavieniai, gyvenanti miškų kempėse, prie kelių pravedimo dirbantieji, mainų darbininkai, farmeriai ir kt. Jie savo nuomones turėtų stengtis pareikšti per savo delegatus, pasiunčiamus kongresan. O tie lietuviai, kuriems neįmanomas delegatų pasiuntimas, gali savo nuomones pareikšti per spaudą ar tiesiog siųsdami laiškus Kongreso Šaukimo Komitetui.

* * * * *

"Darbininkų Žodžio" skaitytojai, gyvenantieji įvairiausiuose Kanados kampuose, turėtų būti organizatoriai lietuvių del gynimo Lietuvos liaudies. Mūsų pareiga turėtų būti, tai pertikrinimas kiekvieno lietuvio, kad įvertintų kaip svarbi moralė ir materialė parama Lietuvos liaudžiai ir priešfašistiniams kovotojams, uždarytiems kalėjimuose. Kuriem leidžia galimybės, turėtų prisidėti su finansine parama liaudies gynimui ir priešfašistiniams kaliniams, kad po kongresui tuojau galėtume pasiųsti kiek nors paramos Lietuvos kovojančiai liaudžiai.

* * * * *

Lietuvos tautininkų fašistinė valdžia uždarė mėnesiui dviejų didžiųjų partijų organus: Krikščioniu-demokratų dienraštį "Ryta" ir Valstiečių Liaudininkų dienraštį "Lietuvos Žinias." Tai naujas fašistų rekordas smaugime priešingų jiems partijų. Tai pamoka, kad nereikia laukti iš atviro priešo maloniu, o visom srovėm numatant bendrą prieša organizuoti bendra kova. Ar tokius žygius būtų drįsę daryti Lietuvos fašistai, jeigu visos fašistų atakuojamos srovės būtų sudarę bendrą fronta. Aikų, kad ne. Fašistų atakos ir Francijos liaudies laimėjimai turėtų pertikrinti visokiu įsitikinimu darbininkus, kad liaudies galė Bendram Fronte.

* * * * *

Reakciniai elementai dažnai šaukia, kad komunistai po bendro fronto vėliava veikdami nori išgriauti jiems priešingas organizacijas. Bet praktikoje parodo ką kitą. Tos organizacijos, kurios tik dalyvauja bendro fronto veikime, žymiai tvirtėja. Laikraščiai, remianti bendro fronto veikimą, įgyja daugiau masėse simpatijos, gauna naują skaitytojų, tvirtėja. O organizacijos ir laikraščiai, atakuojanti bendrą liaudies kovą prieš bendrą priešą, laipsniškai silpnėja. Bendra jėga visur galingesnė ir produktyviškesnė.

* * * * *

Kanados Ddarbininkų Apsigynimo Lygos (CLDL) organizaciniai darbai pereina į Pilietių Teisių Gynimo Komitetų rankas, kurių centras Reginoj. Lietuvių CLDL skyriai turėtų savo organizacines jėgas laipsniškai jungti su ALDLD kuopomis. Bendromis jėgomis daugiau darbo galėsime atlikti darbininkų klasės kovose prieš reakciją ir mūsų bendros jėgos bus galingesnės. Jeigu sekmingai išvystyti vienos organizacijos darbą, kuri apimtų įvairias srytis, tai reikia prieiti prie vienos organizacijos veikimo.

* * * * *

Montrealo distrikte du komunistai kandidatuoti į Quebeco provincijos seimą. Iš jų vienas francūzų tautybės. Abu kandidatai gerai žinomi Montrealo darbininkų vadai. Jie darydami atsišaukimą į mases remti juos pareiškė: "Sekime Francijos darbininkų pavyzdžiu." Atsišaukimas prigyja masėse. Yra viltis, kad bus išrinkti. Lietuviai darbininkai turėtų galimai remti šių darbininkų klasės vadų kandidatūrą. Skleidžiasi mintis, kad organizuotieji darbininkai nusistato remti dienos uždarbiu, o bedarbiai rinkimų laike energingu darbu. Kaip būt puiku, kad ši mintis realizuotųsi.

* * * * *

Quebeco provincijoje Popular Fronto veikimas smarkiai plečiamas. Dabar jis suorganizuotas kovai už tuojautinius bedarbiams reikalavimus. Politiniai rems skirtingų partijų kandidatus, kurie rinkimų laike programoje priims jų statomus reikalavimus valdžiai ir pasisakys, kad ves kova už juos būdami valdžioje. Darbininkai turėtų labiau įvertinti Popular Fronto veikimą. Šitas veikimas svarbu remti ne tik moraliai, bet ir materialiai.

* * * * *

Kanados lietuvių tarpe yra didelis pageidavimas, kad amerikiečiai atsiųstų delegatus į Kanados Lietuvių Kongresą. Kanadiečių organizacijos be didelio kvietimo pasiuntė kelis delegatus į Amerikos Lietuvių Kongresą. Amerikiečiai turėtų atsimokėti tuo patim. Lauksime.

K. Angus

DARBININKIŲ SKYRIUS

Vaikučių Auklėjimo Reikalu

Vaikučių auklėjimas šioje kapitalistinėje sistemoje nelengvas. Ypatingai tiems tėvams, kurie nori juos laisvai išauklėti. Lankantieji mokyklas vaikučiai yra taip įskiepijami patrijotinių jausmų ir religinių burtų, kad ištikrųjų sunku ir susikalbėti.

Kalbantis su vaikučių tėvais darbininkais išsitari, kad privalome jiems iš mažens aiškinti šią padėtį. Gauni atsakymą: "Kaip užaugs, tai patys susipras." Ir dar nekurie tokie tėvai skaitosi organizuotais darbininkais.

Mano supratimu, tai taip manyti yra klaidinga. Nereikia laukti, kol patys vaikai ką supras, bet mūsų tėvų pareiga aiškinti jiems esant mažiems šią tvarką, kad jie augdami galėtų suprasti, kas kaltas, kad mes darbininkai visur kur esame išnaudojami, nuskriausti, paniekinti. Kodel mus vaikučiai negali sulygti su turčių vaikais, kodel turčių vaikai gyvena pertekliuje, o darbininkų vaikai susiduria su visokiais trūkumais.

Žinoma negalima visiems tėvams to primesti. Kiti tėvai labai rūpinasi, kad jų vaikučiai užaugę nebūtų sau priešai. Dabar kaip pasibaigia mokslas mokyklose, mes turime juos daugiau po ranka, turime daugiau progos jiems paaiškinti įvairiais klausimais, ir atmušti to nors dalį, kas mokyklose jiems buvo įkalta.

Pratinkime juos skaityti darbininkišką spaudą, vietoj ką jie skaito funni peiperius. Yra anglų kalba leidžiamas laikraštukas "Allways Ready," turime jiems užrašyti. Mano supratimu toks vaikučių auklėjimas atneš naudos ne tik tėvams ir tiems vaikučiams, bet ir visai darbininkų klasei.

Motina

Iš Montrealo Moterų Veikimo

Ligi šiol mūsų veikimas mažai atspindėjo spaudoje. Tai gal atrodo kitoms kolonijoms, kad mes nieko neveikiame, bet priešingai, mes dirbame lenktyniuodamos su vyrais įvairiuose organizaciniuose darbuose. Tiesa, spaudon rašymas apleistas, bet ir tam apsileidimui galą darome.

Liepos 1 d. įvyko Montrealo vakarinės dalies moterų susirinkimas, kur dalyvavo vidutinis skaičius draugių. Nežiūrint, kad tą dieną buvo piknikas, draugės pasistengė anksčiau pargrįžti ir dalyvauti susirinkime, kas rodo, kad interesuojasi darbininkės savo susirinkimais.

Dienotvarkėje svarstyta svarbiuoju punktu, tai Kanados Lietuvių Kongreso priruošimas, priešfašistinių kalinių šelpimas ir korespondencijų rašymas į "D. Ž." Darbininkių Skyrių.

Kongreso prisiruošimui ir priešfašistinių kalinių rėmimui nutarė vesti liepos mėn. vajų. Tam tikslui nutarė suruošti pikniką, kurio datą paskelbsime vėliau, rinkti aukas ir išleisti laimėjimams gražų ir brangų laikrodį, paaukotą drg. P. Valinčienės, ir gražų barzdos skutimui setą, paaukotą drg. E. Blažienės.

Kadangi užmegsti ryšiai su draugėm kliubietėm del bendro darbimo priruošimui K. L. Kongreso, tai nutarta kartu su jomis bendrame susirinkime liepos 5 d. tartis, kad šį vajų vesdume sutartinai. Tad kreipiamės į visus Montrealo lietuvius galimai remti, nes šitas darbas vedamas pgelbėjimui mūsų brolių ir sesučių Lietuvoje, kur jie tankinami kalėjimuose, persekiojami ir žudomi už reikalaviną sau žmoniškų teisių.

Delegatų laike kongreso priėmimui išrinkta aštuonios draugės, kurios koperuojant su kliubietėmis jau dabar pradėtų ruoštis gaminti skanius užkandžius delegatams ir svečiams iš kitų kolonijų.

Drg. P. Matulaitytė atvežė nemažą glėbį pipirų nuo Toronto moterų už nerašymą korespondencijų į "D. Ž." Darbininkių Skyrių. Teisybė, pasidarė kartu, bet tuojau griebėmes rimtų priemonių, kad tas darbas būtų reikiamai vedamas. Pasižadėjo draugės rašinėti ir to darbo vadovavimui išrinkta komitetas iš draugių, P. Matulaitytės ir A. Kilikevičienės—M.

Draugės, išdirbome gerus planus, tai turime pilna savo energija leistis darban, kad planai neliktų vien planais, bet kad jie būtų pravesti gyveniman.

Lily

Toronto Moterys Užgyrė Kongreso Šaukimą

Birželio 28 dieną ALDLD 162 kuopos Moterų Skyrius buvo sušaukęs narių ir pašalinių moterų susirinkimą. Dalyvių buvo nemažas skaičius. Tame susirinkime vienbalsiai tapo užgirtas kongreso šaukimo komitetas, kuris apsiėmė būti atsakomingu už tokį kilnų darbą—sušaukti Kanados Lietuvių Kongresą, nežiūrint jų įsitikinimų bei pažiūrų,gelbėjimui Lietuvos liaudies teisių, už atsteigimą Lietuvoje demokratijos.

Moterys, esančios tame susirinkime, pasisakė už siuntimą delegacijos į Kongresą. Susirinkime didžiumos balsų buvo sutikta nominuoti delegates ir perstatyti ant ALDLD 162 kuopos visuotino susirinkimo del balsavimo, kas buvo ir padaryta. Nominuota visa eilė draugių, kurios ateinančiame ALDLD susirinkime galės atsisakyti arba palaikyti kandidatūrą.

Draugės, žinodamos, kad be finansų būtų sunku kas nuveikti, davė sumanymą, kad kada papuls laikas, nekliudant kitų parengimų, surengti Westone tokį pikniką, kokio da nebuvo Toronte. Ir tam darbui apsiėmė savanorės draugės į komitetą. Nėra ką ir abejoti, kad draugės suruoš ką tai naujo Toronto ir apylinkės lietuviams.

Taipgi buvo perrinkta skyriaus sekretorė. Sekretore išrinkta draugė Linartienė.

Dalyvė

Darbininkės, Laikas ir Mums Atbusti

Nors dar nesenai pradėjau dirbti vyriškų rūbų dirbtuvėje, bet jau spėjau įsitikinti, kad darbininkiški laikraščiai gryną tiesą rašo, apie tai, kad darbininkai yra bosų išnaudojami, apie bosų žiaurų elgėsį su darbininkais ir kitokias niekšystes. Šiuo atžvilgiu, tai darbininkės daug daugiau nukenčia, negu vyrai. Viena, kad jos dirba už daug mažesnį atlyginimą, negu vyrai, nors darbas nė kiek nelengvesnis ir nemažiau už vyrus gali padaryti; antra, darbininkės yra ne tik fiziniai išnaudojamos, bet ir moraliai bosai stengiasi jas pavergti, kas kartais jiems ir pavyksta padaryti. Žinoma, nereikia manyti, kad jos tą daro tik delto, kad žemai stovėtų moraliu atžvilgiu. Visai ne. Daugelis darbininkių pildo, kad ir biauriausias bosų užgaidas vien tik delto, kad nori pasilaikyti darbą, kad padaryti pragyvenimą, nes kur dings pavaryta iš dirbtuvės, o jei čia dar keleta vaikučių aplinkui, tas ir priverčia parsiduoti save.

Toliau pažiūrėjus, toj pačioj dirbtuvėj dirba daug berniukų ir mergaičių nepilnamečių, kurie nuo tvankaus oro ir sulig jų amžiaus per sunkaus darbo, bedirbdami apalpsta. Aš dažnai, į juos pažiūrėjus, taip sau galvoju, ot, kad taip sovietų valdžia čia būtų, tai tokiems jaunuoliams ne dirbtuvėje, bet mokykloje vieta.

Šis ekonominis krizis, ši kapitalistinė tvarka ir mus moteris priverčia palikti mažus vaikus ir eiti darbo ieškoti dirbtuvėse. O kur mes paliekame vaikus eidamos į darbą? Stačiai galime pasakyti, kad paliekame gatvės "prieglaudai." Eini iš darbo ir nežinai, ar dar gyvus savo vaikus rasi, ar kur po karu palindusius ir suvažinėtus. Kiekvienu kartu grįžti iš darbo su didžiausia baime, su drebančia širdimi, kad tik kas nebūtų atsitikę su tavo kūdikiais.

Mums darbininkėms tik viena išeitis, pasiliuosuoti nuo taip didelio mūs išnaudojimo, taip fiziniai taip moraliai, tai organizuotis, stoti į unijas, kur mes galėsime iškovoti daug pelengvinimų dirbtuvėse, nereikės drebėti prieš bosų gazdinimus netekimo darbo ar pasiduoti moraliam išnaudojimui. Todel, aš kviečių visas darbininkes, taip lygiai ir darbininkus organizuotis, stoti į darbininkiškas organizacijas, unijas, nes mes tik organizuoti būdami daug iškovosime!

Kultuvė

ŽINIOS IŠ MOTERŲ GYVENIMO

Moterys Pikietuoja Viršaičio Namus

Lakeview mietely susiorganizavo apie dvidešimtį penkios moterys ir pradėjo pikietuoti W. G. Dennison namus Lakeview miestely. W. G. Dennison minėtame miestelyje eina viršaičio pareigas. Moterų reikalavimai buvo patiekti viršaičiui ir miestelio valdybai, kad būtų sulaikytas kapojimas pašalpos del vaikų, kurie dar neturi keturių metų amžiaus.

Moterys Aktyviai Veikia Bedarbių Moterų Sekcijoj

Bedarbių moterų sekcija Toronte parodė didelį veiklumą toj srityj, kas kart jos gauna daugiau narių, bedarbių šeimynų motinų, kurios nešdamos bedarbės naštą ant savo pečių, pradėjo ieškoti išeities stodamos į Bedarbių Moterų Organizaciją. Ypatingai padarė gražų progresą, tai Šiaurės Toronto moterys, ketvirtam warde, kuris daugiausia anglais apgyventas.

Jos šaukia masinius moterų mitingus ir tenai diskusuoja pavojų, gręsiantį bedarbėms motinoms, kurios laike neštumo neturi tinkamo maisto ir užsilaikymo. Tankiausia po gimdymo nuvaromos į kapus arba lieka paliegėlės. Moterų tikslas. reikalauti apsaugos moteriai neštumo laike.

Mirė Keturių Vaikų Motina

Namo savininkui į Mrs. Shiels namus įėjus ji buvo viena namie, vyras buvo negrįžęs iš darbo, vaikai žaidė lauke. Mrs. Shiels sutiko mandagiai savo savininką ir liepė palaukti, kol vyras pareis, kuris apmokės atsilikusią nuomą. Savininkas įėjo su šypsena, kaip ir visuomet. Bet tuo kartu jis jau ėjo antstolio pareigas ir pradėjo užareštuoti Shiels namų rakandus. Tai matydama moteriškė, kuri nesenai buvo po gimdymo dvynų, nuo išgąsčio sukrito ir mirė. Daktarai pripažino, jog sulyg jos sveikatos stovio išgąstis buvo per didelis ir nuo to mirė.

Tik Darbininkų Šalyje Apsaugoma Moteris Darbininkė

Tik viena šalis pasaulyje tėra, kuri rūpestingai saugoja moterį-darbininkę, tai Sovietų Sąjunga.

Gal ne vienai teko matyti Margaret Gould straipsnius kapitalistinėj spaudoj apie Sovietų Sąjungos progresą. Autorė tų straipsnių yra sekretorė Child Welfare Council of Toronto. Ji lankėsi Anglijoj, Norvegijoj, Švedijoj, Danijoj ir Sovietų Sąjungoj. Jinai tenai buvo tikslu studijuoti socialę padėtį.

Jos straipsnių apie kitas šalis visai nesimatė, o tik iš Sovietų Sąjungos, kadangi kitos šalys yra valdomos kapitalistų ir nieku nesiskiria nuo Kanados. Atvykus į Sovietų Sąjungą atrado naują gyvenimą, naujos dvasios žmoniją ir jos žengimą į kultūrinį gyvenimą. Tarpe kitko, ji atrado moteris esant lygiomis visame kame. Ji negalėjo atsistebėti Sovietų valdžios pastangomis, kurias ji deda suteikimui palengvinimo moterims šeimyniniuose reikaluose. Prie tokių sąlygų, kaip Sovietų Sąjungoj, ji sako, moteris tikrai gali naudotis visais gyvenimo patogumais ir smagumais.

Adelė

Pasauly Yra Geriausia Aprūpinami U.S.S.R. Vaikai

Toronto, Liepos 1.—Vakar po trijų mėnesių sugrįžo panelė Kathleen Gerrie, kuri aplankė Švediją, Daniją ir vieną mėnesį praleido Sovietų Sąjungoje. Ji yra sekretorė protestonų vaikų namo Toronte ir jos kelionės tikslas buvo susipažinti, kaip kuriose valstybėse yra globojami vaikai. Ji pareiškė Toronto reakcioniškiausio laikraščio "Mail and Empire" korespondentui, kas tilpo rytmetinėj laidoje, kad Sovietų Sąjungoje vaikų aprūpinimas yra pastatytas ant aukščiausio laipsnio.

Ji pareiškė, kad Sovietų Sąjungoje spauda turi didžiausią laisvę kritikuoti visokios rūšies apsileidimus, o tik kontrevoliucinė spauda yra uždrausta, taipgi nėra vedamos propogandos eiti į karą, bet tik vedama propaganda už apgynimą socializmo.

Ji pareiškė, kad ir rūbai pakol yra paprasti, bet maisto yra pakankamai ir prie to žmonės išleidžia dideles sumas pinigų ant saldainių, aiskrymo, teatrams ir kitokiems p a silinksminimams. Taipgi vizitoriams nėra draudžiama pamatyti bent kokias vietas taip ir teatrus. Viena ką aš galiu pasakyti, tai Sovietų Sąjungoj didelė daugybė teatru, —ji pareiškė.

Vaikų globojimui pinigų sumos yra išleidžiamos milžiniškos. Pavyzdžiui paimkime Kijevą, kuris lygus savo didžiu Torontui. Jame yra apie 80 vaikų prižiūrėjimui namų, kuriuose prižiūrima priešmokyklinio amžiaus vaikai, ir dar šiais metais tam reikalui bus išleista mūsų pinigais apie $1,125,000 viršaus, negu pirmiau išleisdavo. Kiekvieną dieną ji matė vis skirtingus gerus dalykus, taip miestuos ir ant kaimų. Sovietų Sąjungoj vaikai yra laimingi. Tik vienoj šalyj ji matė šiek tiek panašesnes vaikų globojimo sąlygas, tai Airijoj, o Švedijoj ir Danijoj jokiu būdu vaikų sveikatingumą negalima prilyginti prie Sovietų Sąjungoje globojamų vaikų. Toronto vaikų sąlygos taipgi toli atsilikę nuo Sovietuose globojamų vaikų sąlygų.

Darbininkė

KAS KALTAS

Šioj kapitalistinėj sistemoj, kur tik nepažvelgsi, o visur tas vargšas darbininkas daugiausiai nukenčia, tai vis pasėkos netikusios kapitalistinės santvarkos. Paimkim kad ir štai kokį pavyzdį: kartą eidama pačia moderniškiausia Montrealo gatve, St. Catherine, pamačiau šiurpulingą vaizdą, tai jaunų metų kūdikis stovėjo ant kampo gatvės, kurio koja sugipsuota iki kelio; vienoje rankoj lazdutė, o antroj dėžutė su ženkleliais ir laukė iš praeivių išmaldos—kad paaukotų kokį centą. Iš jo apdriskusių drabužėlių ir basų kojų sprendžiau, kad buvo labai neturtingų tėvų vaikas, kuris tuos pinigus rinkosi del savęs. Paėjus dar toliau, sutikau kitą, bemaž taip pat išoriniai atrodantį vaikutį, tik skirtumas tarpe šių vaikų buvo tas, kad pastarajam buvo ne koja, bet ranka sugipsuota, kuris taip-gi rinko aukas iš praeivių; paeinu dar toliau, pamačiau mergaitę, kuri davė dar šiurpulingesnį vaizdą, nes jos abidvi kojos buvo gipse. Negalėdama paeiti, ji sėdėjo vežimukyj ir prie jos stovėjo kiek didesnis vaikas, gal broliukas.

Čia man kilo mintis, iš kur jų tiek daug šiandien matosi gatvėje. Taip man begalvojant, prieina vienas vyras, paduoda mergaitei 5 centus, bet neima ženkliuko. Aš tuoj pasiskubinau jo užklausti apie tuos nelaimės ištiktus vaikučius ir paklausiau, kodel jis pinigus ne į baksą, bet jai stačiai į rankas padavė ir kodel neėmė ženklelio, tai jis man atsakė: "Tie vaikai ne del savęs renka tas aukas, bet del ligoninės, kur tie vaikai yra gydomi, nes jų tėvai neturtingi, neturi kuo užmokėti ligoninei, tai vaikai patys turi eiti susirinkti pinigų, kad užmokėti už gydymą."

Minėtos dienos vaizdai į mane gana skaudžiai paveikė. Čia gimė užuojautos jausmas nelaimės ištiktiems vaikučiams, taipgi jų nelaimingoms motinoms. Prisiminiau ir save, kad irgi auginu vaikus ir kaip būtų skaudu turėti tokį nelaimingą ant viso amžiaus kūdikį. Gimė mintis paskui mintį. Stačiau įvairius klausimus, kodel tik neturtingų tėvų vaikai visokių nelaimių ištikti? Kodel jų tarpe nemačiau nė vieno iš pasiturinčių tėvų? Kodel tik neturtingų tėvų vaikai atsidūrė elgėtų eilėse? .

Atsakymas aiškus. Darbininkai negali savo kūdikius tinkamai auklėti. Dauguma tėvų šiandien atsidūrė bedarbių eilėse, o kurie kiek ir dirba, tai negali padaryti pragyvenimo, tokiu būdu ir moterys-motynos priverstos palikti mažus vaikus gatvės priežiūrai ir eiti dirbtuvėn. Tai nieko stebėtino, kad pasitaiko tiek daug įvairių nelaimių. Ir vėl kilo mintis, kur tie nelaimės ištikti vaikučiai pasidės, kuomet grįš iš ligoninės. Užaugs tikri invalidai. Juk valdžia jiems neduos nei pašalpos nei mokslo. O jų tėvai biedni irgi negalės išmokinti kokio amato. Jų viena išeitis lieka, tai ateiti ant to pačio stryto ir prašyti išmaldos, kurią, žinoma, tik patys darbininkai daugiausia suteikia, arba likti kokiais valkatomis.

Prie darbininkiškos tvarkos nepasitaiko tiek daug nelaimių, nes tenai yra visai kita tvarka. Ten vaikai, kurių motinos ir eina dirbtuvėn dirbti, daug geriau prižiūrimi, negu motinų, nes tam yra viskas tinkamai sutvarkyta ir gerai prižiūrima, o jei ir pasitaiko kokia nelaimė, tai val-

(Pabaiga 5-tam puslapyj)

VALGIŲ GAMINIMAS

Skanūs Morkų Blynai

Nuskusk šešias dideles morkas, nuplauk ir sutarkuok ant tos tarkos, kuria barščiai tarkuojami. Užpilk vandeniu ir užvirink. Paskui nusunk vandenį, dėk biskį sviesto ir pusę puoduko saldaus pieno. Padėk, tegul atšąla. Kada morkos bus atšąlę, įdėk du puoduku miltų, pusę šaukštuko baking pauder, mažą šaukštuką cukraus, truputį druskos, du kiaušiniu, du šaukštus rūkščios smetonos. Atskiesti tešlai, įpilk dar biskį pieno arba vandenio, atmiešto pusiau pienu. Tešla turi būti tokia, kaip paprastai blynam kepti reikalinga. Kepkit ant aliejaus. Norint taisyti pietums, morkas galima išvirti iš vakaro.

W. Masienė
Weston, Ont.

Streikas

Medžiai pasipuošę žaliais lapeais. Kampuose kiemo stovėdai atrodė lyg pono Broks reidencijos sargai. Kiemo paraščius dabina tvarkingai prodintų žydinčių gėlių lysvės. Viuryj kiemo stovi fontanas, iš urio trykšta vanduo, kuris pulamas žemyn virsta sidabro kaoliais. Aplink fontaną tanki ir alia pievelė.

Pievelėj žaidžia du pono Broks aikai. Jų veidai rodė didelį patenkinimą. Švariai aprengti, veiki ir linksmi žaidė savo tėvo ieme. Kiekvieną jų pasijudinią seka Elena. Norėdami dauiau juoko turėti, pribėgę prie lenos peša ją, spardo kojomis, irsta per ją.

Sekdama tų vaikų žaidimą ir ėmydama į aplink ją esančias rožybes, Elena skendo mintyse.

Elena, aukšta, gražaus liemeio, juodburvė, 35 metų amžiaus oteriškė, trijų vaikučių motiea, tarnavo pas poną Broks už aikų auklę. Ji ne tik vaikus priiūrėjo, bet ir visą namų ruošą tliko. Liuoso laiko valandėlę rėdama turėjo eiti su vaikais aisti. O jie su ja darė tą, ką jie norėjo.

Jai buvo sunku pergyventi tokį pažeminimą. Tačiau ji jų sudrausti negalėjo, nes jų tėvai draudė tą daryti. Jei ką negerai jie darydavo, tai ji turėjo tėvams pasakyti. O kuomet ji pasakydavo jiems, tai jie tik pasityčiodavo.

Sėdėdama ant pievelės, Eelena žiūrėjo į aplink ją esančias grožybes ir skendo svajonėse. Jos vaizduotėje atsistojo maža, sulinkusi lušna, kurioje randasi jos nuplyšę, išblyškę ir alkani vaikučiai, kurių motina turčių vaikus auklėja, savus palikus nešvarios gatvės globai.

Sugrįžus iš darbo vėlai vakare atranda juos verkiančius. Vienas skundžiasi, kad jį vaikai apmušę, kitas klausia, ką ji parnešusi jiems. Turčiaus vaikus ji pavalgidino, paguldė į minkštas lovas, o jos tikri vaikai gatvės purvuos paskendę, alkani. Turčiaus vaikai miega ir saldžius sapnus sapnuoja, o jos vaikai verkia žiūrėdami jai į akis, maldaudami duonos. Gi paguldyti irgi nemiega ramiai: kad ne vienas, tai kitas pradeda rėkti: "Mama, gelbėk!" Matomai jie turėję daug išgąsčių.

Elenos vyras dirba dirbtuvėj, bet neuždirba del tokios šeimynos. Pašalpos valdžia tačiau neduoda. Reikia eiti dirbti ir jai, kad ir paliekant vaikus gatvės globai.

Taip jai besvajojant ir bežaidžiant su pono vaikais, kokios 10 metų vaikas atnešė laikraštį, kurį imdavo ponai Broksai, bet retai kada jį skaitydavo. Elena priima laikraštį ir ima vartyti. Jos akis atkreipė to paties miesto vaikų priežiūros komiteto narės straipsnis apie vaikų ir motinų padėtį Sovietų Sąjungoj.

Padėjo laikraštį į šalį ir prajo šluostyti ašarotą veidą. Aprašymai apie Sovietų Sąjungos valdžios elgėsį su motinomis ir vaikais išnaujo palietė jos širdies gilybes. Ją labai sugriaudino, kad tenai darbininkės motinos taip gerbiamos, kaip šalies gyventojų gausintojos, ateities žiedų auklėtojos. Elena negalėjo įsivaizduoti, jog yra pasaulyje tokia šalis, kur moterismotina gali tinkamai auklėti vaikus.

Elenai beskaitant laikraštį įvažiavo ponų karas, iš kurio išlipo abu ponai, Broks ir Briksienė. Elena turėjo eiti prie naujo darbo. Bet jai vis maišėsi mintyse tie vaizdai, kuriuos ji susidarė tik ką praėjusioj valandoj. Jai norėjosi rasti atsakymą, kodel gi Sovietų Sąjungoje moterys gyvena kitokiose sąlygose, kaip kituose kraštuose. Bet ji negalėjo surasti atsakymo toj vietoj. Tik paliko gilus troškimas jį surasti.

Ponia pradėjo savo: ji pradėjo Elenai išmetinėti, kad vaikai nešvarūs, neprižiūrinti, kambariai neišvalyti, negerai lėkštės sustatytos, nešdama valgius perdaug mušanti kojas į grindis, smarkiai beldžianti duris.

Elenos krūtinėj širdis kraujais sriūvo iš pykčio. Dabar jai atrodė, kad ponia dar biauresnė, negu pirmiau buvo . . .

* * * * *

Vieną rytą Elenai atėjus dirbti darbas labai nesisekė. Jei kas tik duris pabarbino, ją prakaitas išpildavo ir širdis pradėdavo smarkiai plakti. "Kas čia įvyks, kuomet ateis unijos organizatoriai," ji vis galvojo.

Ponia pavalgė ir pradėjo rengtis kur tai važiuoti. Bet jai besirengiant važiuoti pabarbino kas tai duris. Ir kada Elena pravėrė duris, jose pasirodė trys unijos organizatoriai, vienas vyras ir dvi moterys. Elena negalėjo nei žodžio ištarti.

—Ko jie nori?—paklausė ponia.

—Mes norime matyti šių namų ponią. Mes esame tarnaičių unijos organizatoriai,—paaiškino viena moteris.

Ponios Broks kūnas sustingo ir ji negalėjo ištarti nei vieno žodžio kokias penkias minutes. Tyla viešpatavo visame name, kokios niekad nebuvo.

—O ką bendro turi ta jūsų unija su manim?—pareiškė ponia, slėpdama savo pyktį ir nuduodama, kad ji nieko nežino, kokiam tikslui jie čia atsilankė. —Ko tamstos norite?

—Mes atėjom čia pasikalbėti su ponia del šios tarnaitės darbo sąlygų. Mums atrodo, kad ji gauna labai mažą algą ir perdaug darbo jai duodama. Jei ji turi gaminti valgyti, prižiūrėti namą, valyti kambarius ir dar prižiūrėti ir valyti vaikus, tai jau perdaug. Čia turi būti dvi tarnaitės.

Poniai tas baisiai nepatiko ir ji pradėjo koliotis.

—Jei jai čia nepatinka, tai gali ji išeiti. Aš gausiu kitą,—ji pradėjo rėkti.

Unijos organizatoriai šaltai jai pareiškė, kad tas nieko negelbės.

—Jei nemokėsite jai unijos nustatytos algos,—pareiškė viena organizatorė,—tai ji išeis ant streiko. Šiuos namus pradėsime pikietuoti. Naujos tarnaitės negalėsi paimti be unijos žinios.

Ponia nubėgo į savo kambarį ir per telefoną pranešė savo vyrui, kad Elena bolševikė, reikalauja unijinės algos. Ji šaukė jį važiuoti namo ir šaukti policiją. Vyras, žinodamas, kaip sunku su unija kovoti, liepė jai geruoju tartis.

—Mūsų dirbtuvės darbininkai eina ant streiko,—pasakė jis per telefoną.—Aš negaliu važiuoti namo. Kaip matyti, tai ir čia nebebus galima išvengti unijos pripažinimo.

Ponia buvo labai užsispyrusi ir nenorėjo pasiduoti. "Geriau neteksiu šių namų, bet neįsileisiu į namus bolševikų unijos," ji galvojo eidama nuo telefono.

—Aš jūsų unijos nepripažįstu ir su ja nesiskaitau. Ką norite, tą darykite, o aš su jumis daugiau nesitarsiu.

Tuo tarpu vaikai lovoj pradėjo šaukti. Bet streikas buvo jau prasidėjęs—Elena nieko nenorėjo dirbti, kol bus išpildyti reikalavimai.

—Turėk tu žmogaus širdį,—rėkė ponia ant Elenos.—Vaikai badu numirs.

—Mano vaikai nebešiandien badauja. Jie neteko motinos. Jų motina liko purvina gatvė. Štai kas privedė mane prie to. Ir aš nedirbsiu tol, kol man bus pakelta alga, sutrumpintos darbo valandos, kad aš galėčiau savo vaikus laiku prikelti ir papenėti ir paguldyti. Turi samdyti dvi tarnaites.

Suskambėjo telefonas. Ponia pribėgo prie telefono. "Kas atsitiko, kad negalima sulaukti. Skubinkis, nes pasivėluosime. Tokia graži diena . . ." kalbėjo jos draugė per telefoną.

—Elenut, aš patenkinsiu tavo reikalavimus rytoj, tik tu eik žiūrėt vaikų,—maloniu balsu prabilo ponia.—Aš dabar turiu vykti golfo lošti. Ir taip pasivėlinau.

—Ilgai netruks,—pasakė Elena.—Pasirašyk ant kontrakto unijos organizatorių akyse, tuomet baigiasi streikas ir aš pradedu dirbti.

—Mes turime važiuoti pas mūsų uniją, tenai pasirašyti kontraktą,—pareiškė unijos organizatorius.

—Ar daug laiko ims?—paklausė ponia.

—Pusės valandos laiko užteks.

—Gerai, važiuojam. Aš taip laiko neturiu . . .

Kumečio Duktė

Lietuvoje

Plėšikas Peršovė Policininką

Ties Raudondvariu policininkas Jeleveckis norėjo sulaikyti įtartiną vyrą, tačiau šis nepasidavė ir keliais šūviais policininką sužeidė. Sužeistas policininkas dar spėjo pranešti apie įvykį pol. raštinėn. Atvykus iš Kauno policija su vietos šauliais plėšiką susekė, miškelyje apsupo ir per susišaudymą jį nušovė. Pasiroddė, kad tatai yra žinomas plėšikas Gineika. Suimta ir plėšiko bendrininkė Stelmokaitė.

Rado Vytauto Laikų Pinigų

Ties Birštonu dešiniajame Nemuno krante vienas ūkininkaitis rado smėly kelias Vytauto didžiojo laikų monetas. Keturios yra varinės, o dvi sidabrinės Sidabrinese matyti 1423 ar 1428 metų data.

Paminėjo Smetonos Varduves

Pasaulyje despotai mėgsta kuoplačiausia išsigarsinti savo vardą, o ypatingai tais laikais kada jų galiai gręsia pavojus. Rusų caras Mikė prieš savo galą 1912 metais suruošė iškilmingas 300 metų Romanovų sukaktuves ir tuomet visa Rusijos dvasiškija mėgino paskelbti, kad caras paeina iš "šventos" giminės, bet praslinkus penkiems metams, Rusijos darbininkai jį pasiuntė pas Abraomą.

Caro takais mėgsta sekti ir dabartinis Lietuvos despotas A. Smetona. Tačiau visa bėda Smetonai, kad jis negali suruošti tokių šimtmetinių savo giminės paminėjimų. Bet kad neiškrypus iš caro Mikės pramintų takų Smetona šįmet dave įsakymą švęsti jo varduves. Tokiu varduvių šventimas šiais metais buvo Smetonai labai reikšmingas, nes su tokiu žygiu tikėjosi sustiprinti savo griūvantį sostą.

Iš Lietuvos fašistinių laikraščių pranešimų matosi, kad šiais metais birželio 13 dieną Kauno įgulos bažnyčion susirinko Smetonos gerai apmokami valdininkai, karininkai, fašistai ir kiti liaudį slopinantieji despotai ir meldėsi už Antano sveikatą. Visas miestas toje dienoje turėjo škelti vėliavas, taipgi ir provincijos miestai. Po tų pamaldų apie 700 šaulių ir valdžios aukštų atstovų su orkestrais nužygiavo prezidentūros sodą, kur šūkavo Smetonai už gerų algų apmokėjimą valio, o pastarasis iš balkono dėkavojęs už jo apsaugojimą nuo valstiečių sukilimo. Visi Smetonos varduvėse kalbėtojai buvo pulkininkai, generolai ir aukštas vietas užimantieji valdininkai.

Praslinkus šešioms dienoms apie 20,000 darbininkų Kauno gatvėse liejo kraują už savo būvį pagerbdami kritusį kovoje už duoną. Šie darbininkai nesiunčia Smetonai linkėjimų jo varduvėse, bet siunčia prakeiksmą už sugriovimą jų gyvenimo ir padavimą į plėšikiškų fabrikantų rankas, o iš liaudies pinigų plėšiantieji Smetonos šalininkai daro viską, kad tik išaukštinti Smetoną ir užtęsti savo despotizmą.

Vienaip ar kitaip manysim, bet Lietuvos despotizmas eina beveik tais pačiais keliais, kokiais ėjo Rusijos carizmas.

Lietuvos Fašistų Suvažiavimai

Per keleta metų Lietuvoje mažai būdavo bent kokių suvažiavimų, bet nuo pereitų metų, kuomet prasidėjo didelis Lietuvos liaudies bruzdėjimas, fašistai iš visų savo pajėgų suskato stiprinti savo rėžimą prieš kilančią Lietuvos liaudį. Del sustiprinimo valdžios jie sušaukė visą eilę savo slopinančių jėgų suvažiavimų. Sušaukė visose apskrityse tautininkų pirmininkų suvažiavimus, į kuriuos atsilankė vidaus reikalų ministeris generolas Čaplikas; sušaukė jaunalietuvių pirmininkų suvažiavimus; sušaukė šaulių būrių vadų suvažiavimus, o paskutiniu laiku sušaukė divizijų štabų viršininkus, karo komendantus ir šaulių rinktinių vadus. Tie visi suvažiavimai atsibuvo trijų mėnesių laikotarpyje. Suvažiavimų tikslas buvo suvienyti visas tas jėgas prieš kylančią Lietuvos liaudį.

Taipgi buvo sušaukę ir užsienio lietuviams dvasinio slopinimo aparato suvažiavimą. Suvažiavo įvairūs fašistai, kurių neva tikslas remti užsienio lietuvius ir planavo kaip paskleisti užsienio lietuvių tarpe fašistinę propagandą.

Vien tik iš virš minėtų suvažiavimų matosi, kad Lietuvos fašistinė įtekmė kasmet eina silpnyn ir už tai jie didžiai susirūpino stiprinimu savo įtekmės, kaip Lietuvoje taip ir užsienio lietuvių tarpe.

Nuteistas Žiaurus Žmogžudys

Šiauliai. — Šiomis dienomis Šiaulių apygardos teismas sprendė Prano Briedžio ir Kazio Auksučio bylą, kurioje jie buvo kaltinami žiauriu būdu nužudė 4 asmenis.

Sausio 2 d. Joniškėlio policijai buvo pranešta apie išžudytą žiauriu būdu Joniškio val. Mergiūnių km. Briedžių šeimą. Žmogžudystė buvo pastebėta pro šalį važiuojančių ūkininkų, kurie pamatė kieme gulintį lavoną. Atvykusieji jame pažino Tadą Briedį-sūnų—35 metų amžiaus, kuris revolverio šūvių buvo peršautas per krūtinę ir kirvių sukapota galva. Gyvenamų trobėsių išdaužyti langai ir atdaros durys liūdyjo, kad ten yra ir daugiau aukų. Ir tikrai buvo rasta dar trys lavonai, Vinco Briedžio, 70 m. amžiaus, Brigitos Briedienės, 65 m. amžiaus, ir nužudytojo Tado Briedžio 7 metų amžiaus sūnelio Tado. Visi šie lavonai atrodė baisiai sužaloti kirviu. Apylinkės gyventojai tuo labai susijaudino ir darė įvairius spėliojimus apie žmogžudžius. Policija nustatė, kad šią žmogžudystę galėjo padaryti brolis ir jo sūnus—Pranas Briedis, gyv. Žiedvainių km., 34 m. amžiaus, ir kaimyno bernas Kazys Auksutis.

Šiaip Briedžių šeima pasižymėjo kaip darbšti, taupi, pasiturinti ir mokanti sugyventi su kaimynais.

Šiaulių apygardos teismas, išžiūrėjęs šią bylą, nutarė trūkstant kaltei įrodyti duomenų, Praną Briedį išteisinti. Kazį Auksutį nuteisė mirties bausme. Auksutis teisme prisipažino kaltu, o tik suimtas visą kaltę vertė Pranui Briedžiui.

Nušovė Savo Mylimą

...Marijampolė.—Gegužės 24 d. V. Pečiulis, Baranuvkos k., lydėdamas J. Žukauskaitę, kurią buvo įsimylėjęs, susiginčijo su kartu ėjusiu dar vienu jaunuoliu—konkurentu, kuris pasprukęs. Įtužęs V. Pečiulis nušovė J. Žukauskaitę ir pats save nusišovė.

Mokslas ir Technika

Orlaiviai Gesins Miškų Gaisrus

Bombanešiai orlaiviai su laiku bus paversti į galingą ginklą prieš kylančius miškuose gaisrus. Suvienytų Valstijų miškų departamentas padarė eksperimentus naudodamas orlaivius miškų gaisrų gesinimui. Mažesnius gaisrus gali apstabdyti mėtant iš aeroplanų bombas pripildytas tam tikrais purvais iki pribūna žemės gesinimo pagelba. Taipgi miškų gesinimui aeroplanai naudos chemikalais pripildytas bombas, kurios bus pripildytos tam tikromis ugnį gesinančiomis putomis. Taip pat orlaiviai aptarnaus maistu ir reikalingais dalykais ugnį gesinančius darbininkus, kuriem neretai tenka miškus gesinti tokiose vietose, kur toli atskirti nuo civilizacijos.

Išrasti Nauji Saugesni Motorcikletai

Paryžiuj pasirodė naujos išdirbystės ant trijų ratų motorcikletas. Naujo išradimo motorcikletas reikalauja labai mažai kelionės išlaidų, nes su vienu galionų gazolino galima nuvažiuoti 125 mylias. Taipgi motorcikletas aplink sėdintį važiuotoją turi tam tikras geležines apsaugas, kurios šiek tiek apsaugoja vairuotoją nuo kitų automobilių vairuotojo užgavimų, ir su juo galima nuvažiuoti 30 mylių per valandą.

Katė Turi Dvejopos Rūšies Regėjimą

Brown universiteto mokslininkai, išstudijavę katę, pripažino, kad katė turi dvejopos rūšies matymo aparatą. Vienas regėjimas padaro katę tinkama surasti jai maistą, eiti viršun per visokias kliūtis, kas kontroliuojama katės smegenų tam tikrame plote, į kurį sueina visi matymo ir nujautimo nervai. Jeigu tas smegenų plotas būtų sunaikintas, tai lieka dar kita matymo proga, ji dar mirkčioja akimis kada jos pastatomos po šešėliu ir sviečiama su stipria lempa į letenas. Tuomet akių lėliukės nujaučia šviesą ir jas pradeda sukinti į kraipomą daiktą. Bet tuomet jau katė negali surasti kelio prie maisto nė nušokti nuo stalo. Manoma, kad katės akies signalas pereina į muskulus per kurį nervų kanalą.

Išrastas Naujas Dinamito Gaminimo Būdas

Paskutiniu laiku Iowa universitete buvo išrastas naujos rūšies stipriai eksploduojamas dinamitas. Naujos rūšies dinamitas gaminamas iš tam tikro produkto vadinavo inositolu, kuris pagaminamas iš paprastų kornų (kukurūzų) ir inositolas sumirkinamas tam tikram gaminimo procese su alkoholiu ir tuomet gaunama stipri eksploduojanti medžiaga. Tas išradimas yra labai reikšmingas militaristams, nes tokiu būdu iš paprastų kukurūzų šiaudų ir iš pigiai atseinančio alkoholio galima bus pagaminti milžiniškus kiekius stipriai eksploduojančios medžiagos ir su orlaivių pagelba bus galima sprogdinti pasaulio miestus. Vienas inositolas nėra jokia sprogstamoji medžiaga, tik sujungtas su alkoholiu virsta perkūniška jėga.

Kaip Yra Matuojami ir Sveriami Lengvūs Daiktai

Šiandien beveik kiekvienas žmogus girdi apie mokslininkų studijuojamus ne tik apie milžiniško didumo daiktus, kaip tai apie atskirų kalnų ir visos žemės sudėtį, bet ir apie pačių smulkiausių žemės dalių ir atskirų gyvybių organizmų sudėtį. Pačias smulkiausias kūno daleles žmogaus paprastos akys jokiu būdu nepajėgia pastebėti ir daryti su jomis mokslinius tyrinėjimus. Visos gyvosios ir negyvosios gamtos sudėtis susideda iš labai smulkių dalelių, kurios vadinamos atomais, molekulėmis ir kitokiais sulyg savo didžio pavadinimais. Visi girdi, kad vandenyje, ore ir žemėje randasi visokių medžiagų, bet paprasta žmogaus akis jų negali įmatyti, tik kelis tūkstančius kartų padidinamieji stiklai, vadinami mikroskopais, gali išmatuoti atomus, molekules ir kitas smulkias medžiagas. Kartais ore prasiplėčia pavojingos bakterijos, jų žmogaus akis jokių būdu neįmato, tik mokslininkai su tobulais mikroskopais nustato to prasiplėtusių bakterijų rūšį ir nubraižo ir nufotografuoja jų išvaizdą.

Iš šiandieninių mokslininkų girdime ne tik apie smulkių dalelių padidinimą, bet ir apie jų svorį. Žinoma, kad padidinimas atliekama su padidinimo aparatais—mikroskopais, o pasvėrimui smulkių daiktų moksle naudojamas kitas reikšmingas aparatas, vadinamas centrifugu. Kaip svarbu mokslui surasti nematomųjų dalelių išvaizdą, taip svarbu surasti ir tų dalelių svorį, ir sunkesnių medžiagų iš lengvesnių medžiagų išskyrimą. Labai paprastas išskyrimo būdas galima panaudoti tik tenai, kur tos medžiagos savo svoriu žymiai skiriasi, kaip, pavyzdžiui, grūdas nuo pelo: Paėmus grūdų ir pelų mišinį, grūdas, būdamas kelis kart sunkesniu, paleistas iš rankos nulėks toliau ir lengvai išsiskirs. Tas pats ir su skysčių: gazolinas, alkoholis ir kiti skysčiai, būdami daug lengvesni už tyrą, be priemaišų vandenį, lengvai galima atskirti ir su paprastomis atskiriamomis mašinomis. Tačiau toki smulkūs daiktai, kurių didumą negali pastebėti paprasta žmogaus akis, ir jų medžiagų sudėtis savo svorio skirtumais negalima išanalizuoti ne ant jautriausių svarstyklių, tai čia mokslas ir panaudoja svoriui matuoti mikroskopą, vadinamą centrifūgą.

Kaip daiktų išmatavimui reikalinga su mikroskopu padidinti jų išvaizda, kad galima būtų padaryti tinkamą ištyrimą, taip tų daiktų svėrime centrifūgas turi kelis tūkstančius kartų padidinti analizuojamų smulkių dalelių svorį, nes tiktai per milžinišką padidinimą svorio pradeda atsiskirti mažai skirtingų daiktų rūšys. O svorio padidinimas titai tuomet vyksta, kada daiktas pradeda lėkti neišpasakytu greitumu. Pavyzdžiui: iš šautuvo paleista kulka prakerta net šalmą tik todel, kad jai įvaromas didelis greitumas. Mokslininkai tvirtina, kad važiuojant automobilium tūkstančio mylių greitumu per valandą su galva užkliudžius musę, ji perkirstų galvą kaip kulka. Reiškia daiktai lėkdami didesniu greitumu, didina savo svorį. O centrifūga toks aparatas, kurio deska dideliu greitumu sukasi darydama daiktus sunkesniais, tai tuomet tie daiktai lengvai atsiskiria nuo vienas antro, ir prie centrifūgos pritaisyti tam tikri aparatai, kurie turi galimybę pasverti net smulkiausius daiktus.

Šiandieninis mokslas išvystė milžiniškai kombinuotą centrifūgą, kurios deska per minutę padaro 60,000 apsisukimų. Toksai milžiniškas daiktų sukimąsis juos padidina savo svoriu keliasdešimts tūkstančių kartų. Ant tos centrifūgos deskos padėtas dešimtukas įgauna 1,025 svarus; molekulė savo sunkumu padidėja 68,000 kartų, hydrogeno atomas padidėja savo sunkumu 34,500. Tad iš šių dviejų pavyzdžių matosi, kad du vienodo didžio daiktai savo sunkumu pasidaro priešingi vienas kitam ir sunkesniam stovyj būdami lengvai atsiskiria.

Moksle mikroskopas ir centrifūga sulošė milžinišką rolę, nes be daiktų išanalizavimo, jų permatymo, pasverimo ir išskyrimo, šiandien chemija nepajėgtų išvystyti tūkstančius žmonijai reikalingų produktų.

Išvežta Milžiniška Observatorijos "Akis"

Iš New Yorko valstijos, Corning miesto, 3,300 mylių į Kalifornijos Technologijos Institutą išvežta specialiam vagone milžiniška teleskopinė "akis." Tą milžinišką teleskopinę "akį" per kelis metus šlipavo Corningo stiklo fabrikas. Kelionė to milžiniško stiklo labai atsargi, vagoną išlydėjo specialūs to fabriko mechanikai ir stropiai kelionę saugoja policija.

Kada ta "akis" bus įdėta į teleskopą, tai mokslininkai tikisi, kad bus galima fotografuoti žvaigždes esančias ant pusantro bilijono šviesos metų atstumo, ir išegzaminuoti Marsą ir Venų, kurie, sulyginus su tais atstumais, pasidarys tik keletas tūkstančių mylių nuo observavimo taško.

Naujas Ginklas Kovai Prieš Darbininkus

Kapitalistų apmokami chemistai ir inžinieriai ne tik kad darbuojasi įvairiems dalykams išrasti, iš kurių pasididina tų ponų pelnai, ir padeda priruošti darbininkus apginkluoti ir pasiųsti į kraujageringiausias skerdynes—karą, bet dabartiniais laikais pradėjo daryti is visokius išradimus, su kuriais bus galima vesti tiesioginę kovą su savo krašto darbininkais.

Suvienytų Valstijų buvusis oficierius išgalvojo naujos rūšies ginklus, kurių užduotis yra skiriama apleisti įvairiais gazais demonstruojančius darbininkus. Išrasti trijų rūšių į revolverius panašūs ginklai, kurie galės per 50 pėdų mėtyti į darbininkų susikimšimą ašarines, širdį pykinančias, ir kitokios rūšies nuodingas bombas ir greitu laiku tirštais dūmais aptemdins platų plotą. Ginklai pritaisyti automatiškai, vienas toks automatas iššaus iki 20 bombų, kurios bus 25 milimetrų ir pripildytos biauriais gazais, o kitas toks automatas iššaus iki 18 tokių nuodingų bombų, o trečias revolverinio tipo automatas iššaus iki 12 nuodingų bombų.

Kapitalistai džiaugiasi, būk tai tos rūšies ginklai bus patogūs nešiotis policijai ir esą bombų sprogimai nepavojingi miniai tik arti stovintieji bus apdeginti nuo parako. Tikisi, kad netolimoj ateityj galės panaudoti tuos biaurius išradimus.

V-Tas

Aukšti Kalnai Kaipo Mokslinės Laboratorijos

Kaukaze esąs Elbrus kalnas turi 18,200 pėdų aukščio. Tas kalnas dabartiniu laiku Sovietų Sąjungos piliečiams tapo ne tik fizkultūriniu punktu, bet ir svarbiu moksliniu punktu. Ant to kalno lipa mokslinės ekspedicijos darydamos atmosferos ir kosmiškų spindulių tyrinėjimus.

Stratosferos tyrinėjimas lengvai galimas žmogui su pagelba specialiai tam tikslui paruoštų aeroplanų ir balionų. Tačiau su tos rūšies technika dabartiniu laiku nelengva daryti lenktyniavimų, nes susitinkama su sunkumais, jei norima įsteigti ilgalaikines observatorijas ir į jas pastatyti didelius tyrinėjimo instrumentus. Tai ir atsirado pasiryžimas Elbrus kalną padaryti stratosferos ir kosmiškų spindulių tyrinėjimo baze, pastatant įvairiose kalno aukštumose tinkamais aparatais aprūpintas laboratorijas.

Kalno viršunė apdengta storu klodu sniego, tai į jį kopti be ledą ardančių įrankių neįmanoma. Tvirtai besilaikąs sniegas sutinkamas 13,800 pėdų aukštyje. Kalno viršunė baigiasi aukštutiniam žemės atmosferos klode arba pusiau stratosferoj. Kopdamas kalno viršukalnėn žmogus sutinka dideles gamtos kliūtis: jam pritrūksta oro kvėpavimui ir atsidūręs kalno viršukalnėje jisai sveria tik pusę svorio, negu kad svėrė ant žemės, įskaitant ir tas dulkes ir drėgnumą. Tačiau moksliniam studijavimui tenai kelias atdaras daugeliui atskirų metodų, stratosferai, optiškiems atidengimams viršutinių klodų, kurie neišrodo galimi greitai pasiekti.

1934 metais ir 1935 metais Sovietų Sąjungos alpinistai padarė kelią mokslinei ekspedicijai nugabenti studijavimo aparatus į įvairias kalno aukštumas. Kalno plokštumoj ant 7,150 pėdų aukščio randasi žemutinė ekspedicijos kempė. Ant 9,750 pėdų aukštumos randasi biochemistrinė kempė, kuri kiekvieną dieną pasekmingai dirba savo darbą, ir toji kempė kasdieną prikimšta alpinistais (kalnų laipiotojais). Ant 13,800 pėdų aukštumos randasi meteorologijos stotis. Joje nešamoji elektros stotis suteikia elektrifikaciją, kuri reikalinga prie mokslinio darbo, ir nakties laiku gražią iluminaciją. O ant 17,200 pėdų aukštumos randasi viršutinė mokslininkų kempė. Visos stotys suvestos tarp savęs telefonais ir padavinėja viena kitai reikalingas žinias.

Praeitų metų ekspedicija į Elbrusą susidėjo iš 50 mokslininkų ir 15 aptarnautojų. Daugelį tonų reikalingų dalykų su asilais užnešė ant 13,800 pėdų aukštumos. Iki šiam laikui Sovietų mokslininkų tyrinėjimai ant Elbruso kalno davė pageidaujamų vaisių. Buvo išegzaminuota, kaip galima pritaikinti kalnų orą prie žmogaus ir išvengti "kalnaligių." Ant Elbruso viršukalnės vėjai pučia 100 pėdų per sekundą greitumu.

Dabartiniu laiku pabudavota apie kalną daug namų ir dar budavojama. Taipgi Sovietų Mokslinė Akademija nutarė pabudavoti didelę laboratoriją ir ją dalimis pergabenti ant 15,600 pėdų Elbruso aukštumos.

V-Tas

YOUTH COLUMN

WHY A CANADIAN LITHUANIAN CONGRESS?

There are a few items which enter into the matter of the purpose of the Canadian Lithuanian Congress to be held in Montreal on the 1 and 2 of Aug:

The most important to the Lithuanian youth of Canada is the fight against war and the fascist danger which is quickly approaching. To the average Lith. youth in Canada politics means nothing to them, but when it is a question of war and freedom which fascism offers us then the youth take a different attitude on the matter. For what purpose were the two Canadian Lithuanian youth clubs organized this year and not seven or eight years ago? The answer to this question is that the Lithuanian youth are beginning to awaken to the fact that the danger of war and fascism is near.

In 1927 or 28 there was not very much danger of war or fascism but in 1936 it is a repetition of 1914. The youth of today have been taught a lesson. The lesson is 1914 when several munition makers and bankers reaped millions. Those millions were our taxes and lives. The year 1936 is different from 1914 in that we now have a fascist danger.

Fascism is a menace the world over. In Lithuania our cousins are being robbed of their freedom by the Smetona fascist government. Our Lithuanian cousins are tortured, murdered or thrown in prison if they utter any word of freedom.

If the North American Lithanians would raise a great protest against such actions then the government would change their ways and permit more freedom. A congress such as the one to be held in Montreal will be the means by which we can show the fascist government of Lithuania and the government of Canada that we will not tolerate another war or the attack on our freedom and rights.

The L. P. Y. C. has already elected a delegate. Let us hear from the Montreal Youth Sports Club and what they plan to do regarding this Congress.

Success to the Congress!

L. P. Y. C. ELECTS DELEGATE TO CONGRESS

The LPYC held a meeting on June 25 which was well attended considering the fact that it was summer. Ann Goberis was chairman. A lenghty discussion was held on the question of a track and field team. Sports director reports that the team is well organized and they received invitation to several open air meets. The team is preparing for the C. A. S. F. (Canadian Amateur Sports Federation) national meet to be held in Toronto on August 1 and 2. The director stated that the L. P. Y. C. track and field team is very enthusiastic and expect to take a great number of winnings at the national sports meet.

The most important item on the agenda was the election of a delegate to the Lithuanian Congress to be held in Montreal on the August 1 and 2. Everyone at the meeting realized the significance of sending a delegate. The purpose of sending a delegate to the congress was explained and dealt with by the secretary. Several were on the nomination list but they withdrew in favour of the secretary who they thought was best equiped and capable to undertake such a task.

Ann Gandis who resigned from the business committee was replaced by the election of Bertha Morkis and Paul Payoudis.

The meeting closed with the suggestions that the L. P. Y. C. hold a weiner roast and a hike in the near future. After the meeting there was dancing and ice cream.

Observer

L. P. Y. C. BASEBALL TEAM

The L. P. Y. C. Baseball Team was again scheduled to play on Thursday June 25 but again they defaulted to the Ukranians. There does not seem to be very much enthusiasm for a baseball team this year among the Lith youth of Toronto. The reason for this is that most of the youth signed up to other teams early in the season. The C. A. S. F. league commenced its schedule too late although it was not really their fault. It was up to the manager of the L. P. Y. C. team to have the team organized before the C. A. S. F. schedule was to start. The Ukranian team was organized early in May and for us to play against them now would be out of the question.

The Liths two years ago were well known. They were not only known in Toronto but also throught Ontario. They won The Worker Trophy two years in succession and there is no reason why the team could not have been organized in the same manner this year. It is only an engine blowing off steam when you plan and talk of activity which is never carried out. Let us keep our word and make next years baseball team a great success. There is still time to practice up the team so as to enter the contest of the C. A. S. F. national meet.

Sešelis

C. A. S. F. SPORTS RALLY AUGUST 1 & 2

The C. A. S. F. is holding a national sports meet in Toronto on August 1 & 2 and is open to any amateur sportsman or sportswomen living in Canada.

All kinds of athletics will be held at the rally, track and field games, gymnastic displays and contests, wrestling, softball, soccer and everything else it takes to make a sports rally successful.

As the date of the rally is drawing near, entrants are advised to get their entries in. Information in regards to entering may be obtained at 184 Spadina Ave., Toronto.

The L. P. Y. C. is planing to enter the wrestling, softball, track and field events and they hope and feel that they will win many of the events.

L. P. Y. C'er SAVED FROM DROWNING

Another Lithuanians life was saved on June 28 when a group of young people, two of them L. P. Y. C'ers, were in a rowboat which capsized in the middle of Lake Willcox. J. Gobers quickly grabbed Ann Goberis when the boat tipped over. Ann, financial secretary L. P. Y. C., was not able to swim in the deep water so Joe pulled her over to the overturned boat and put her on top. The blonde L. P. Y. C. secretary was forced to swim under the boat to get his shoes, paddles and sweater. With the aid of Joe Linartes the young fellows were able to toe the boat to safety.

The Spirit

A Cool Reception

Nurse: What do you think of the new baby the doctor left for you?

Winnie: I don't blame the doctor for wanting to get rid of it; but why pick on us?

Montr

Labai Sekmingas Popular Front Piknikas

Liepos 1 d. Ville Lasele atsibuvo Popular Fronto piknikas, kur dalyvavo keli tūkstančiai darbininkų. Kaipo tokią dieną, kada daug darbininkų dirbo, tai rekordinis Montrealo darbininkų judėjimo istorijoj piknikas.

Kuo atžymėtina šitas piknikas, tai kad vadovybė pikniko buvo francūzai darbininkai, kurie nuoširdžiai darbavosi ne tik pikniko suruošime, bet ir pačiame piknike. Be to ir didesnę dalį dalyvaujančių piknike sudarė francūzai.

Francūzų darbininkų įsitraukimas į organizacinį darbą turėtų biti paraginimas ateiviams darbininkams dar daugiau veikti organizaciniame darbe.

Pats piknikas buvo gana įvairus. Skirtingos organizacijos dalyvavo. Žaidimai ir programa taipgi kolektyvė. Piknikas davė ne tik moralę, bet ir gerą materialę paramą Popular Fronto veikimui.

Kreditai tenka ir lietuviams už skaitlingą dalyvavimą.

Korespondentas—R.

Bedarbių Pašalpos Įstaigoj

Point St. Charlio distrikto pašalpos skirstymo įstaigoj kasdien šimtai darbininkų išsirikiavę eilėse laukia pašalpinių čekių. Pilsel tenka pasiekti langutį, prisieina išstovėti po keletą valandų. Pataipa didelė, bet ir laukiantiems pašalpų atsisėdimui vietų neparuošta. Bedarbiai beluukdami eilėse silpnesnieji alpsta. Pašalpos skirstytojai žiaurūs. Buvęinė mažai valoma. Vandens atsigėrimui duodama naudotis paprastas tuščias konservas. Nešvarus, surūdijęs.

Bedarbius viršininkai kaskart tinant pašalpą tardo, ar jau kas nors iš jo šeimos ir iš artimesnių nedirba. Jeigu tik kiek įtaria, tuojau nukerta pašalpą ir kelias savaites neduoda, neva laukdami pabaigos tardymo, o vėliau visai pašalpos neišmoka už kelias savaites.

Nešgyvenusiems du metu Montrealę bedarbiams visai pašalpos neduoda, nežiūrint kokioje padėtyje jie būtų. Norinti gauti pašalpą, turi gauti iš parapijos klebono įtikimybės liūdymą, o priešingai, tai veda ilgą kamantinėjimą.

Lietuvė S. J. išgyvenusi Montrealę 9 mėn. ir del silpnos sveikatos netekusi darbo, kur uždirbdavo po $4.00 į savaitę, ir gyvendama su trijų metų dukrele, kreipėsi į pašalpos įstaigą gauti pašalpos, bet baigdami tardymą sužinojo, kad tik 9 mėn. kaip Montrealan atvykus iš kito miesto, nors Kanadoje išgyvenusi septynis metus, bet pašalpos viršininkai atkirto, kad įstatymai neleidžia duoti pašalpą. Minėta moteris buvo gavus iš klebono liūdymą, kur nurodoma, kad ji esanti desperat'škoj pa-

PETRAS

Jų Hu

(Tąsa)

Buržuaziniai "Humanistai" Skaito Naudingu Naikinti Darbininkus

Buržuazinės valstybės, įbridę į pasaulinį krizį, pagimdė visuose kapitalistiniuose kraštuose besiausias armijas bedarbių, dauguma iš jų prie kapitalistinės tvarkos lemta būti bedarbiais ant visados. Tie "amžini" bedarbiai del pasaulinės buržuazijos pasireiškia kaipo nereikalingi žmonės, kaipo našta, kurie gali išeksploduoti buržuazinę santvarką. Tie žmonės, nematydami jokios išeities prie kapitalistinės tvarkos, sudaro eksploduojančią jėgą delei pasaulinės

Montrealo Žinios

Labai Sekmingas Popular Front Piknikas

Liepos 1 d. Ville Lasele atsibuvo Popular Fronto piknikas, kur dalyvavo keli tūkstančiai darbininkų. Kaipo tokią dieną, kada daug darbininkų dirbo, tai rekordinis Montrealo darbininkų judėjimo istorijoj piknikas.

Kuo atžymėtina šitas piknikas, tai kad vadovybė pikniko buvo francūzai darbininkai, kurie nuoširdžiai darbavosi ne tik pikniko suruošime, bet ir pačiame piknike. Be to ir didesnę dalį dalyvaujančių piknike sudarė francūzai.

Francūzų darbininkų įsitraukimas į organizacinį darbą turėtų būti paraginimas ateiviams darbininkams dar daugiau veikti organizaciniame darbe.

Pats piknikas buvo gana įvairus. Skirtingos organizacijos dalyvavo. Žaidimai ir programa taipgi kolektyvė. Piknikas davė ne tik moralę, bet ir gerą materialę paramą Popular Fronto veikimui.

Kreditai tenka ir lietuviams už skaitlingą dalyvavimą.

Korespondentas—R.

Bedarbių Pašalpos Įstaigoj

Point St. Charlio distrikto pašalpos skirstymo įstaigoj kasdien šimtai darbininkų išsirikiavę eilėse laukia pašalpinių čekių. Pakol tenka pasiekti langutį, priseina išstovėti po keletą valandų. Patalpa didelė, bet ir laukiantiems pašalpų atsisėdimui vietų neparuošta. Bedarbiai belaukdami eilėse silpnesnieji alpsta. Pašalpos skirstytojai žiaurūs. Buveinė mažai valoma. Vandens atsigėrimui duodama naudotis paprastas tuščias konservas. Nešvarus, surūdijęs.

Bedarbius viršininkai kaskart imant pašalpą tardo, ar jau kas nors iš jo šeimos ir iš artimesniųjų nedirba. Jeigu tik kiek įtaria, tuojau nukerta pašalpą ir kelias sąvaites neduoda, neva laukdami pabaigos tardymo, o vėliau visai pašalpos neišmoka už kelias sąvaites.

Neišgyvenusiems du metu Montreale bedarbiams visai pašalpos neduoda, nežiūrint kokioje padėtyje jie būtų. Norinti gauti pašalpą, turi gauti iš parapijos klebono ištikimybės liūdymą, o priešingai, tai veda ilgą kamantinėjimą.

Lietuvė S. J. išgyvenusi Montreale 9 mėn. ir del silpnos sveikatos netekusi darbo, kur uždirbdavo po $4.00 į sąvaitę, ir gyvendama su trijų metų dukrele, kreipėsi į pašalpos įstaigą gauti pašalpos, bet baigdami tardymą sužinojo, kad tik 9 mėn. kaip Montrealan atvykus iš kito miesto, nors Kanadoje išgyvenusi septynis metus, bet pašalpos viršininkai atkirto, kad įstatymai neleidžia duoti pašalpą. Minėta moteris buvo gavus iš klebono liūdymą, kur nurodoma, kad ji esanti desperatiškoj padėtyj, vistiek nekreipė domės ir į tai. Moteris su ašaromis prašė pašalpos, bet viršininkas nekreipdamas į tai domės išvarė ją iš raštinės į bado nasrus, nes sulyg buržuazinių įstatymų matomai pilnai galima.

Bedarbiai neturime pasilikti pavieniais, turime organizuotis ir reikalauti, kad iš mūsų skurdo buržuaziniai ponaičiai nesityčiotų, o mūsų reikalavimus patenkintų .

Darbininkas—R.

Organizacinio Fondo Aukų Rinkimo Rezultatai

Montreale organizacinis fondas yra keliamas tiksliai palaikyti organizatorių. Ypatingai dabartiniais laikais yra labai sunku išlaikyti organizatorius, nes tam reikalinga daugelio aktualių rėmėjų. Čionai pažymėsiu, kiek ant blankų aukų tam tikslui buvo surinkta.

J. Smetona $5.00, Keršys $4.-45, Jokubaitis $3.26, M. Jokubauskaitė $3.00, E. Juraitienė $2.55, G. Rutelionis $1.40, Petronis $1.15, Šilinis 25 centus, Vilkelis 60 c., M. Gudas 50 c., Tamošiūnas 50 c., ir V. Bonkus paaukavo $1.50.

Brangūs draugai-ės rėmėjai ir rinkėjai! Šios dvi kompanijos jau praėjo, bet žinokite, kad mūsų darbai dar nepasibaigė. Ateina provincialiai rinkimai, taigi mes ten turime įdėti energijos ir pasiaukavimo, kad pravedus į Quebeco provincijos seimelį darbininkiškus atstovus, kurie rūpintųsi darbininku reikalais.

M. Gudas
47 kp. finan. sekret.

"Daily Clarion" Vajaus Pasekmės

Anglų kalba išeinančio darbininkiško dienraščio vajus ALD LD 47 kuopoj ėjo pusėtinai. Kuopa turėjo užsidėjus kvotą sukelti $30.00. Rytiečių distrikto aldietės moterys sukėlė $15.-00, kurios tiesioginiai pridavė rajono sekretoriui, ir surinkta ant blankų $9.53 aukų. Pasirodo, kad pilnos kvotos neišpildėme. Priežastis gal bus ta, kad tuo pačiu laiku ėjo aukų rinkimas į organizacinį fondą. Bet visgi tas nuolatinis atsikreipimas į darbininkus finansinės paramos jų negązdina, pas juos pasireiškia entuziazmas ir pasiaukojimas remti savo klasės spaudą.

Čion paduodu atskaitą, kiek kuris surinko aukų ant blankų: E. Juraitienė $1.28, J. Smetona $1.15, J. Naujokaitis $1.00, Kerbelis $1.00, A. Asijavičius 80 centų, G. Rutelionis 75 c., E. Juškevičaitė 65 c., Petronis 50 c., V. Bonkus ir Kačiulis po 45 c., M. Gudas 30 c., O. Miknienė 35 c., J. Vilkelis 40 c., A. Šilinis 20 c. ir Jokubaitis 25 c. Aukavusiems ir aukų rinkikams reiškiu proletarišką ačiū už padėtą sidarbavimą dienraščio "Daily Clarion" naudai.

M. Gudas
47 kp. finan. sekret.

Pranešimai

SUSIRINKIMAS

Montrealo ALDLD 47 kuopos ekstra susirinkimas įvyks 10 dieną liepos, 8 val. vakare, 2114 Frontenac St.

Nariai-ės malonėkite punktualiai ir skaitlingai dalyvauti, nes reikalinga aptarti ir išrinkti delegatus į Kanados Lietuvių Kongresą.

J. Wheat

Agituoja Nužudyti Komunistų Sekretorių

Montreal, Liepos 3.—Fašistų organas, Le National, patalpino straipsnį su tokiu antgalviu: **"Mes norime Stanley Ryerson galvos."**

Stanley Ryerson yra Komunistų Partijos Quebeco provincijos sekretorius.

Komunistų Partija žada užvesti bylą prieš tą laikraštį ir apkaltinti jį kurstyme prie žmogžudystės.

Ar Žinote?

Kad degtukai buvo išrasti Anglijoj, apie šimtas metų atgal.

• • • • •

Kad Londono miesto gatvėkariuose per metus iš užmiršimo palieka ant gatvėkariu suolų apie 50,000 įvairių daiktų.

• • • • •

Kad ant šiaurės polio stovintis asmuo randasi trylika mylių arčiau centro, negu stovintis ant ekvatoriaus.

• • • • •

Kad astronomai sako, jog ant Marso temperatūra ir vidurvasario laike retai kada pakyla aukščiau 10 laipsnių žemiau zero.

• • • • •

Kad Amerikos Suvienytų Valstijų nacionalės įplaukos 19-29 metais buvo netoli 90 bilijonų dolerių; 1933 metais tik 38 bilijonai, o 1935 metais pakilo iki 55 bilijonų dolerių.

AUKOS

Štai laiškutis iš draugų detroitiečių.

Prisiunčiu aukų $10.00 "Darbininkų Žodžiui" nuo atsibuvusio pikniko, kurį rengė Detroito Darbininkų Organizacijų Sąrišys, darbininkų spaudos naudai.

Draugiškai: **U. Litvinienė"**

Draugai amerikiečiai neužmiršta mus ir vasaros laike. Tai didelis ačiū.

Prašome ir kitų kolonijų surengti bent po pikniką vasaros laike darbininkiškai spaudai, kaip amerikiečiai, taip kanadiečiai. Darbininkų laikraščiams sunku pasilaikyti vien tik iš prenumeratų, be pašalinės paramos.

J. Broga

PLIENO SAVININKAI PRADEDA KARĄ PRIEŠ DARBININKŲ VIENIJIMĄSĮ

New York, Liepos 1.—Amerikos penkių bilijonų plieno industrijos savininkai šiandien paleido pirmus šūvius prieš pusės milijono darbininkų, dirbančių toj industrijoj, siekiamą vienybę. Šiandien apie 375 dideli laikraščiai pilnais puslapiais atspausdino plieno kampanijos grasinančius garsinimus, kuriuose puolama sunaikinti visas plieno darbininkų egzistuojančias unijas ir palikti neorganizuotus darbininkus plieno industrijoj. Tam reikalui bosai yra pasiryžę išleisti milijonus dolerių ir tokiu būdu apginti savo pelnus.

Geležies ir Plieno Institutas perspėja publiką ir toj industrijoj dirbančius darbininkus, kad būk esą atsiradę kurstytojų plieno industrijoj, tai jie griebsis galutinų priemonių to pavojaus prašalinimui; jie verkšlena, būk tai plieno industrija per šešis metus depresijos turėjo milžiniškus nuostolius ir dabar tik pradeda atsigriebti, ir būk tai darbininkai pradedą gauti geresnes algas su operacijos pakilimu, ir tuo laiku darbininkų organizavimasis į unijas bus didelis smūgis kompanijai ir joje dirbantiems darbininkams ir visam kraštui.

Toki plieno magnatų pareiškimai parodo, kad Amerikos darbininkai greitoj ateityj susitiks kovoje su moderniškai apginkluota plieno kompanija. Dabar kompanija jau didina kompanijos kalnų šarvuotą policiją, pogrindines gengsterių gaujas, nuogų durtuvų, ašarinių bombų, kulkosvaidžių grupes, kas bus naudojama prieš darbininkus laike streiko ar protesto.

Išgirdę darbininkai tokius plieno kompanijos drakoniškus grumojimus, per visą plieno industriją pradėjo ruoštis milžiniškiems streikams.

Amerikos Komunistų Partijos pirmininkas pareiškė, kad tas užsimojimas nėra vien užsimojimas ant plieno industrijos darbininkų, bet užsimojimas ant visos darbininkų klasės.

HITLERIS IŠMETA ŽYDUS IŠ ARMIJOS

Berlinas, Birželio 30. — Šią naktį Hitleris su krašto apsaugos ministeriu generolu Blombergu pasirašė dokumentą, sulyg kurio visi žydų tikybos asmenys prašalinami iš armijos. Dokumentas sako, kad bus išmesti iš oficierių eilių tie, kurie yra dalini-žydai, o tikriems žydams karo lauke bus leista atlikti tik speciales reguliacijas.

Rengkimes Prie Kanados Lietuvių Kongreso

Parvykus sudburiečių delegatui, J. Taruškai, iš Clevelando kongreso, birželio 28 d. buvo sušauktas ekstra masinis mitingas. Svarbu buvo išgirsti, ką Amerikos lietuviai nutarė del atsteigimo Lietuvoj demokratinės tvarkos, o antra, ruoštis prie Kanados Lietuvių Kongreso.

Draugas J. Taruška visai jaunas darbininkiškame judėjime, bet tokio milžiniško Kongreso tarimus labai puikiai sugebėjo sugrumuliuoti, kas aiškiai atsispindėjo iš jo raporto. Baigdamas raportą pažymėjo, kad Kongrese dalyvavo įvairių srovių delegatai, bet tarp jų buvo didelis solidarumas. Kai kuriuos dešiniųjų srovių profesionalus pakartotinai gyrė, kad esą sąžiningi ir tikrai pasirįžę kovoti už atsteigimą Lietuvoj demokratinės tvarkos. Raportas buvo priimtas entuziastiškai.

Toliau susirinkimas gyvai svarstė, kaip tinkamiausia prisiruošti prie šaukiamo Kanados Lietuvių Kongreso, kuris įvyks rug. mėn. 1-2 dienomis Montreale. Kongresui prisiruošti išrinktas komitetas iš šių draugų: Astylienė, Pužauskas, Ruplėnas, Minotas ir Žukauskas. Šis komitetas susideda iš įvairių pažiūrų, bet pasisakė veikti energingai ir solidariai.

Sudburiečiai nutarė pasiųsti į Kongresą Montrealan 5 delegatus. Montrealo Sūnų ir Dukterų Pašalpinės Draugijos skyriaus narys pareiškė, kad jie jau turi sukėlę $5.00 del Kongreso pasveikinimo ir kitų užklausė, kiek turi kitos organizacijos sukėlę tam reikalui. Toronto Pašalpinės Draugijos 3-čia kuopa pasisakė, kad ji sukels du kart ar tris kart daugiau. Kitos organizacijos kol kas nutylėjo, bet tyla kartais daug ką pasako . . .

Sulyg mitingo eigos pasirodo, kad sudburiečiai smarkiai ruošiasi prie Kanados Lietuvių Kongreso, bet įdomu būtų užgirsti garsiojo Fort Williamo draugus. Kodel tyli toki kovingi draugai šiame svarbiame klausime? Jie savo laiku lipo ant kulnų sudburiečiams, o dabar negirdėti.

Korespondentas

KAS KALTAS

(Atkelta iš 3-čio puslapio)

džia neišmeta gatvėn, bet aprūpina geriausiai.

Nežiūrint, nors kapitalistinėse šalyse šiandien nelaimingų atsitikimų šimtai kasdieną ištinka darbininkus ir jų vaikus, bet nė vienas kapitalistinis laikraštis delto nenutraukia paveikslų ir nepapuošia savo didlapius, bet jei ką panašiai pamatytų darbininkų šalyj, tai ne tik papuoštų laikraščio didžiuosius lapus, bet ir strytai būtų išpuošti.

Darbininkų padėtis nė kiek nepagerės, jei mes lauksime sau ramiai rankas susidėję. Kad pagerinti savo būvį, kad atsipalaiduoti nuo nepakenčiamo darbininkams gyvenimo, mūsų tik viena išeitis, tai organizuotis, stoti bendran frontan ir kovoti su savo išnaudotojais, kas mūsų gyvenimą paskandina visokiose nelaimėse ir varguose. Tik organizuotai būdami pasiliuosuosime nuo parazitiškos priespaudos ir sulauksime šviesesnės ateities.

Montrealietė—R.

40 KANTONO ORLAIVIŲ PERSKRIDĖ PAS CHIANG KAI-SHEKĄ

Shanghai, Liepos 6.—Pranešimas sako, kad 40 Pietinės Chinijos karinių orlaivių pabėgę pas Chiang Kai-sheką. Jei tiesa, tai smūgis Pietinės Chinijos jėgoms.

Detroit, Liepos 3.—Bevedant tolimesnį tyrinėjimą surandama, kad prie Juodojo Legijono priklauso nemažai miesto valdininkų.

Suimti: John Godwin, Highland parko policmanas; Rawland Hesselback, nesenai suspenduotas Highland parko gaisrininkų viršininkas; Mathias Gunn, Detroito gatvėkarių departamento darbininkas. Jie kaltinami planavime nužudyti Highland parko laikraščio leidėją Kingsley.

Sakoma, kad siūlas vedąs prie aukštesnių valdininkų.

PIPIRNIČIA

Prietikiai Beieškant Jurgio Pipiro

(Tąsa)

Mandagiai mane įvedė į polis steišiną ir pristatė kapitonui.

Kapitonas išdidžiai sėdėjo gale stalo čiulpdamas cigaro galą ir kai ką sau svajojo. Pamatęs mane, ciniškai nusišypsojo ir ėmė kamantinėti lyg meilės pardavinėtoją. Begėdis! Aš net nukaitau iš sarmatos ir supykau.

—Tu, nusipenėjęs dykaduoni! Apie tą ir temislyji,—sakau jam. —Mano širdis plaka tik vienam mano gyvenime vyrui—Jurgiui Pipirui.

Tada jis pasikalbėjo su policininku ir atsisukęs į mane piktai suriko:

—A! Tai tu esi bolševikė! Užsiimi politika ir išeini prieš įsakymus!

—Netiesa,—sakau jam.—Aš užsiimu ne politika, o ieškojimu Jurgio Pipiro, ir einu pagal duotą gerą patarimą ir sulyg savo širdies įsakymų.

—Pasakyk,—jis lyg negirdėjęs mano atsakymo tęsė toliau —pasakyk, kas tave primokino? Jei pasakysi, tai aš tave paleisiu.

—Niekas manęs neprimokino, —sakau,—pati užsinorėjau.

—Tu negudravok, o sakyk teisybę,—sako man.

—Kaip dievą myliu, ponas kapitone, tikrą teisybę sakau.

—Meluoji!—atkirto jis piktai. —Tu koliojai policmaną ir priešinaisi jam.

—Na, kad jis negražiai darė, —sakau,—tai ir pabariau trupučiuką. Tik jis begėdis, nenorėjo taikytis . . .

—Gana, užteks. Prie kaltės prisipažinai ir būsi baudžiama!

Pasiemė poperį ir pradėjo rašyti. Aš supratau, kad biznis geruoju nepasibaigs.

—Kaip tavo vardas?—klausia. Pasakiau.

—Kiek metų?

Taipgi pasakiau.

—Kur tu gyveni?

—Pas tėtą Mortą,—sakau.

—O kur tavo tėta?

—Tur būt namie vaiką supa, —sakau vėl.

—Bet kur ji gyvena?

—Pas dėdę.

—Bet kur!?—suriko kapitonas, visas paraudonijęs iš piktumo.—Kur jie visi gyvena?

—Ko čia dabar pyksti,—sakau jam,—eime su manim kartu, o aš parodysiu.

Tur būt kapitonas pamislino kad aš jį šidinu. Susikeikęs trenkė savo plunksną ant stalo ir pastumdamas į mane poperį suriko: "Pasirašyk!"

Bet aš nesiskubinau. Žinojau, gerai, kad ima kyšius ir bus galima išsipirkti. Ir kaip gi ne! Dangun žmogus įsiperki smertelnų griekų padaręs, o čia del šito menkniekio neišsipirksi! Gražiai lankstydama savo figūrą, pagal inteligentišką madą, aš prisiartinau prie kapitono ir spaudžiau jam į ranką visą kaladėlę čiūgamo, sakydama:

—Et, ką čia, ponas kapitone . . . Prabočyk. Nesusipratimas, daugiau niekas.

—Ką jūs . . . Ką jūs darot? . . .—pradėjo kalbėti susimaišęs.

—Nieko, ponas kapitone . . . nieko,—sakau švelniai šypsodamosi.—Čia . . . už jūms padarytą baderį,—sakau, ir vėl bruku jam į ranką kyšį.

Jis krato rankas ir neima. Tik "ką jūs, ką jūs" kartoja. Todel ir man nejauku pasidarė . . .

—Geri,—sakau,—skanūs . . . visi čieli penki . . .

—Tamsta! Tamsta! Susilaikyk, —sako kapitonas,—aš kyšių neimu. Manęs nepapirksi.

Matomai atrodė jam per mažai.

—Tikrai?—sakau.—Kodel neimi?

—Tikrai neimu. Ba niekas taip darant manęs dar nematė.

—O dabar, ar kas mato?—sakau, ir greitai susigriebus apsidairiau aplink. Nagi žiūriu, kad užpakalyje manęs prie sienos sėdi tas žmogus, ką dumpą valgė, ir policmanas šale jo. "Ot kreizė," pamaniau, "kad padariau klaidą." Dabar supratau, kodel jis neėmė.

Paskui nuėmė nuo pirštų pečetis ir pradėjo vesti. Matau koridoriuje stovi žmogus ir trajina mane fotografuoti.

—Palauk,—sakau jam,—duok užsidėti pauderio!

Bet jis, durnius, taip ir nutraukė pikčerį man ant nosės pauderį bededant.

—Kam tas pikčeris?—Ar siųsit Amerikon ant "Naujienų" rengiamo gražuolių kontesto?

Bet jie negalėjo atsakyti, ar jos šiemet rengia tokį kontestą. Bet policmanas pasakė:

—Je, je, ant "gražuolių" konkurso!

Ir įstūmęs mane į kambarį uždarė duris. Iš jo balso aš supratau, kad mane blofina.

—Kreizės,—sakau,—mat kaip fonių ieško.

Agnieška
(Bus daugiau)

PIPIROGRAMOS

Bondiss, Alta.—Nelaukdamas paraginimo siunčiu $2.00 už prenumeratą. Aš manau, kad jums pritruko pinigų pipirams pirkti. O gal jūs tingite pipirus malti. Gaila, kad aš negaliu pasiekti Jurgio Pipiro. Aš jam duočiau čielų, nemaltų pipirų už tai, kad jis ne pipirus mala, o važinėja po kitas kolonijas ir neduoda pipirų tiems "draugams," kurie keršyja darbininkiškam laikraščiui. Jiems reikia ne pauostyti duoti, bet gerą žiupsnį į gerklę ikrėsti.

K. Viskontas

PETRAS

Jų Humanizmas

(Tąsa)

Buržuaziniai "Humanistai" Skaito Naudingu Naikinti Darbininkus

Buržuazinės valstybės, įbridę į pasaulinį krizį, pagimdė visuose kapitalistiniuose kraštuose baisiausias armijas bedarbių, daugumui iš jų prie kapitalistinės tvarkos lemta būti bedarbiais ant visados. Tie "amžini" bedarbiai del pasaulinės buržuazijos pasireiškia kaipo nereikalingi žmonės, kaipo našta, kurie gali išeksploduoti buržuazinę santvarką. Tie žmonės, nematydami jokios išeities prie kapitalistinės tvarkos, sudaro eksploduojančią jėgą delei pasaulinės revoliucijos, už tat buržuazija stengiasi surasti būdus delei atsikratymo nuo nereikalingų alkanų žmonių.

Visa eilė buržuazinių mokslininkų ir valstybinių vadų išsireiškia už fizinį sunaikinimą "nereikalingų žmonių." Vokietijoje darbo ministeris Štegervaldas išsireiškė: "Jeigu staigiai viena nakčia išmirtų 20 milijonų Vokietijos gyventojų (žinoma darbininkų), Vokietija būtų turtingiausia ir laimingiausia šalis pasaulyje."

Čekoslavakijos respublikos pulkininkas išsireiškė tokią nuomonę: "Išmirimas badu nekurios gyventojų dalies, jeigu toks išmirimas būtų staigus, būtų naudai mūsų likimo, nes čionais nėra reikalo pakelti ypatinga kova." Jis turi minty bedarbius darbininkus.

Lodzio miesto (Lenkijoj) kalėjimo viršininkas Artifikewich atsisako leisti gydyti politinius kalinius; nusilpusiems, sergantiems, kurie prašos duoti medicinišką pagelbą, jis ne tik kad jos neduoda, bet dar užgina pasivaikščiojimą per 5—14 dienų, kad nedavus nors trupučiuko pakvėpuoti šviežiu oru ir taip greičiau nuginti juos į kapus. Tas žmogžudis atvirai sprendžia taip: "Tegu bolševikai kankinas, ir jeigu jie net numirtų, tai būtų mažas nuostolis."

Vienas mokslininkas fašistinėj Vokietijoj savam ciniškam memorandume paskelbė: "Mes privalom duoti visiems medicinos daktaram teisę žudyti visus tuos, kurie nėra tinkami del visuomenės." "Netinkamais" gi del kapitalistinės buržuazinės visuomenės yra skaitomi visi bedarbiai, revoliuciniai nusistatę darbininkai, valstiečiai ir darbo inteligentija, reiškia juos, iš buržuazinio taškaregio, reikalinga išnaikinti—išžudyti. Todel buržuazija duoda savo bernams pilną laisvę žudyti darbininkus ir valstiečius. Besarabijoj (Rumunijoj) fašistiniams "smogikų būriams," kurie yra kaipo policijos pagelbininkai, buvo duota "pilna laisvė jų veiksmams kovoje su komunizmu." Antrais žodžiais sakant, jiems duota teisė pagal jų noro užmušinėti komunistus be jokios bailės būti patrauktais į atsakomybę už žmogžudystę. O jeigu kartais tie žmogžudžiai yra perduoti teismui, tai visuomet juos su didžiausiomis pastangomis išteisina. Taip gruodžio mėn. 1932 m. Gagen mieste (Vokietijoj) tapo patraukti teismiškon atsakomybėn už užmušimą keletos darbininkų, bet teismas juos išteisino, nors jų prasikaltimas buvo prirodytas aiškiausiai.

Bolone (Italijoj) 1927 m. fašistas Fratalli užmušė komunistą Fentoni pastarojo kambaryje, bet teismas jį išteisino.

Tokių faktų—nerybotas skaičius, ypatingai kraštuose fašistinės diktatūros.

Bažnyčios Skaito Šventomis Buržuazines Teises Darbininkų Žudyme

Kunigai ir sektantiški vadai visų religijų ypatingai mėgsta didžiuotis kas link savo "humaniškumo."

Mažiausiame atsitikime jie "vardan žmoniškos meilės" visada išeina su protestu prieš Sovietų Sąjungą, kada sovietinė valdžia tvarkoje apsigynimo prieš savo priešus teisia arba sušaudo baltagvardietiškus žmogžudiškus teroristus ir kenkėjus. Bet tie gi kunigai, popai ir sektantiški vadai nei sykio nepakėlė protesto balso prieš masinius sušaudymus be teismo, užmušystes iš už kampo ir gyvų deginimus.

Net tada, kada fašistai areštuoja ir užmušinėja religinių organizacijų narius, bažnyčių vadai neprotestuoja prieš tai. Pats "šventas tėvas" katalikų spaudos parodoj išdrožė katalikiškiems laikraštininkams pamokslą, ragindamas juos pradėti kryžiaus karą prieš Sovietų Sąjungą ir bendrai prieš visą proletarinį judėjimą. Jis maišė visą tą judėjimą su dumblais, bet prieš vokiškus fašistus, kurie areštuoja šimtais katalikus, uždarinėja jų organizacijas ir net persekioja pačius kunigus, jis neprasitarė nei pusė žodžio, kad išreiškus protestą. Tuos visus įvykius jis pavadino tik nesusipratimais. Arba vėl visi draugai skaitė šiomis dienomis, kad Musolinio pasiųstieji budeliai Ethiopijoj vykdo masinius žudymus nekaltų vietinių gyventojų. Jie ant sykio išsivedę sušaudo po 40-50 žmonių, o "šventas tėvas" žinoma to nemato ir negirdi. Nekuris laikas tam atgal francūziškas buržuazinis laikraštis "Tan" buvo priverstas pastebėti bešališką tylėjimą rymiško popos pasekmėje kraujuotų persekiojimų katalikų per vokiškus fašistus: "Nei vienas protesto žodis prieš persekiojimą katalikų Vokietijoj neišlėkė iš rymiško popos burnos. Hitleris be jokios atsakomybės areštuoja deputatus, užmušinėja katalikiškus veikėjus be jokios rizikos

TORONTE

Dabar Turime Rengtis Prie Kanados Lietuvių Kongreso, Pareiškė Indrelienė ir V. Raila

Toronto, Liepos 6.—Vakar įvyko bendras Toronto lietuvių piknikas, suruoštas išklausymui torontiečių delegatės, draugės Indrelienės, kuri dalyvavo Amerikos Lietuvių Kongrese nuo Toronto lietuvių.

Piknikas buvo didžiulis—žmonių atsilankė daug, nors pikniko vieta nuo miesto gan toli.

Visiems karštį numalšinus Wil Cox ežero vandenyje, buvo sušauktas mitingas išklausymui draugės delegatės raporto.

Draugė delegatė raportą išdavė labai gerą. Apibudino kongreso eigą ir jo nuotaiką. Pažymėjo, kad kongresas buvo labai didelis ir solidarus. Baigdama raportą šaukė visus rimtai susirūpinti Kanados Lietuvių Kongresu. Taipgi pasižadėjo visuomet darbuotis kartu su visais tokiais svarbiais klausimais.

Paskui kalbėjo draugas V. Raila, kuris tame kongrese dalyvavo nuo Kanados Veikiančio Komiteto ir SDKLSPD Centro Komiteto. Jis patvirtino draugės raportą ir pažymėjo, kad dabar mūsų pareiga rengtis prie Kanados Lietuvių Kongreso. Amerikinis kongresas veik nieko nekalbėjęs apie veikimą, kad padėti Lietuvos liaudžiai atsteigti demokratinę tvarką. Mums kanadiečiams bus geriausia proga tą padaryti savame kongrese.

Draugas A. Frenzelis pirmininkavo. Jis perspėjo lietuvius, kad nemanytų, jog tokie kongresai neturi reikšmės, kaip kurie primetą. Nurodė jis į valstiečių ir darbininkų judėjimą Lietuvoje, pažymėdamas, kad tas judėjimas virsta kas kart didesniu todel, kad Lietuvos liaudis jaučia, jog užsienio lietuviai stovi už jų pečių.

Draugės darbininkės paskelbė, kad rengiančios pajų pikniką 12 dieną liepos, Westone, pas draugus Masius. Piknikas rengiamas tam, kad paremti moterų delegates ir pasveikinti Kanados Lietuvių Kongresą.

Reporteris

4,000 Žmonių Kovėsi Su Policija Kew Byčiuje

Toronto, Liepos 6. — Vakar Kew byčiuje įvyko didelė kova tarp policijos ir 8 wardo piliečių. 4,000 žmonių dalyvavo toje kovoje.

Komunistų Partijos kalbėtojai, kurie norėjo išaiškinti svarbą 98 sekcijos panaikinimo ir kovos už sugriovimą Toronto mieste gyvenimui netinkamų namų, policijos buvo užpulti ir areštuoti. Tuomet apie 2,000 žmonių pradėjo protestuoti ir reikalauti paliuosuoti. Kuomet du kalbėtojai buvo nugabenti į policijos stoti 10, tuomet susirinko dar daugiau žmonių, iš kurių stojo kalbėti visai nepriklausąs prie jokių organizacijų žmogus ir reikalavo kovoti už žodžio laisvę.

Tuo laiku pribuvo daugiau policijos ir leidosi mušti, sklaidyti. Bet jiems nepasisekė žmonės išvaikyti. Taip pat buvo priversta policija paleisti suimtuosius.

Menininkų Susirinkimas

Liepos 10 dieną (penktadienį) 8 valandą vakare, 6 Denison, bus Dramos Grupės ir visų meno mėgėjų susirinkimas. Šiame susirinkime bus išduotas raportas iš Lietuvių Meno Sąjungos suvažiavimo. Taipgi bus svarstoma, kaip geriau prisiruošti ateinančiam rudenio sezonui.

Visi kviečiami atsilankyti.

Meno Komis. Pirmininkas

98 Sekcijos "Laitotuvėse" Dalyvavo Virš 3,000

Toronto, Liepos 6.—Šeštadienį įvykusiose 98 sekcijos "laidotuvėse" per dvi demonstracijas marčavo virš 3,000 žmonių.

Viena demonstracija prasidėjo iš Stanley parko, o kita iš Riverdale. Abiejų demonstracijų priešakyj buvo nešami grabai, kuriuose buvo sudėti 98 sekcijos palaikai. Paskui grabus sekė sekcijos tėvai ir tie, kuriems ji daugiausiai tarnavo. Jie reiškė didelį nuliūdimą. Demonstracijos įdomavo visus žiūrėtojus.

Abiems demonstracijoms susiliejus į Queens parką buvo prakalbos, kuriose kalbėjo žymesnieji darbininkų vadai. Tim Buck pareiškė, kad kapitalistų pranašistės neišsipildė. Kada jie areštavo komunistų vadus keli metai atgal, Tim Buck sakė, tai jų spauda rašė, kad komunizmas miręs. Bet komunizmas nemirė, o 98 cekcija mirė. Bet jis perspėjo visus klausytojus, kad nemanytų, jog pergalė laimėta ant visados. Tik nuolatinis masių maršavimas pirmyn užtikrins, kad 98 sekcija mirus ant visados.

Mr. Watson kalbėjo Trades and Labor Council vardu. Jis išsireiškė, kad unijos prieš tą sekciją kovojo. Taip pat pažymėjo, kad darbininkų jėgos, nežiūrint, kad jos turi nemažai skirtumų, turėtų bendrai veikti panašiais atsitikimais.

Toronto ir Apylinkės Lietuvių Domei! PAJŲ PIKNIKAS

ALDLD Toronto kuopos moterų skyrius rengia pajų pikniką liepos (July) 12 dieną, Westone, pas draugę Masienę.

Prie pajų bus ir kitų pajvairinimų.

Piknikas rengiamas, kad sukelti finansų moterų delegačių pasiuntimui ir Kanados Lietuvių Kongreso pesveikinimui.

Visi Toronto ir apylinkės lietuviai kviečiami atsilankyti. Pasilinksminsite ir kartu paremsite kilnų darbą.

Trokai veš nuo Gore Vale Ave., nuo 11 valandos.

Rengėjos

Pranešimas

Draugai-ės: Praeitam Sūnų ir Dukterų draugijos 1-mos kuopos mėnesiniame susirinkime, kuris įvyko 20 d. birželio, nutarė 1-ma kuopa siųsti pilną delegaciją į Kanados Lietuvių Kongresą Montreale, kuris prasidės rugpiūčio 1-mą dieną.

Kongreso svarbą jau nereikia ir aiškinti; jį visi žino iš spaudoj tilpusių pranešimų ir pareiškimų—jis istorinis, nes šaukiamas gynimui Lietuvos liaudies teisių. Per jį bus parodyta Kanados lietuvių jausmai ir troškimai gelbėti savo brolius ir seseris, gyvenančius po smurtininkų letena Lietuvoj. Į tą Kongresą, kaip jau minėjau, Sūnų ir Dukterų Draugijos 1-ma kuopa nutarė siųsti pilną delegaciją, tai yra vieną delegatą nuo 25 narių. O kadangi Sūnų ir Dukterų Draugijos pirma kuopa turi tris šimtus narių, tai išeis 12 delegatų, kurie turės būti pasiųsti iš S. ir D. Draugijos 1-mos kuopos.

Sekantis Sūnų ir Dukterų K. L. S. P. D. 1-mos kuopos mėnesinis susirinkimas įvyks 18 dieną liepos, 6 Denison Ave. Pradžia 8 val. vakare. Į šį susirinkimą prašau atsilankyti visus narius ir nares, nes be draugijos tarimų bus renkami ir delegatai į viršų minetą Kongresą.

J. P.
1-mos kp. sekretorius

Neturi Abiejų Rankų Bet Sugeba Dirbti

Daugumas mano, kad netekus abiejų rankų neįmanoma jokio darbo dirbti, bet Ontarijos provincijoj, Wiarton miestelyje gyvena 13 metų berniukas, Bert Rouse, kuris neturėdamas abiejų rankų gražiai rašo, paišo, vairuoja automobilių, valdo triratį, pakinko šunį į rogutes, vairuoja vežimėlį, nupiauna su stumiama mašinėle žolę, apkaupia daržus, žaidžia futbolą, beisbolą ir daugeli kitokių žaidimų, tik negali pats savęs aprėdyti. Ir tą viską atlieka neblogiau už kitus vaikus.

Berniukas neteko rankų, kuomet buvo 7 metų amžiaus. Jis rankomis palietė 6,000 voltų elektros laidą ir po tos nelaimės daktarai amputavo jam abidvi rankas iki pačių pečių.

Po nelaimingam įvykiui niekas neturėjo vilties, kad berniukas gyvens, bet jis dar būdamas ligoninėj pareiškė savo motinai, kad ves kovą su gyvenimu ir mokysis be rankų darbus atlikti. Berniukas dar gulėdamas ligoninėj išmiklino savo kojų pirštus veikti taip, kaip rankų pirštus ir išėjęs iš ligoninės už penkių sąvaičių sugebėjo neblogai parašyti. Dabar jis rašo ne tik laikydamas plunksnakotį tarp kojų pirštų, bet dažniausia laikydamas plunksnakotį dantyse.

Žaidžiant beisbolą, jis paima bolei atmušti lazdą tarp krūtinės ir smakro ir su dideliu miklumu suspėja sugabiai uždūoti lekiančiai bolei smūgį. Kaupdamas daržoves matiką irgi naudoja tarp krūtinės ir smakro, paišant naudoja pieštuką tarp lūpų. Vairuojant automobilių apkabina kojomis vairą ir jas nuleidžia žemyn kitoms reikalingoms pareigoms atlikti. Taipgi berniukas lošia ir teniso žaidimą. Įdomiausia, tai tas, kad išsimiklinęs lekiančią bolę sugauti su kojomis: pašoka aukštyn ir tarp kojų ją suspaudžia, pagelbsti ir su krūtine numušti bolę į reikiamą aukštumą.

Berniukas eina į mokyklą ir pasižymi savo sugabumu moksle. Tik visa bėda, kaip jis pareiškė laikraščių korespondentams, kad negali taip aukštai iškelti ir išmiklinti kojų, kad galėtų apsivilkti marškiniais; o su kitais dalykais, tai nesą bėdos.

Kapitalistinio Teismo Geraširdystė

Dauguma mano, kad kapitalistinėj sistemoj, jeigu savininkas tavęs nepageidauja ant savo propertės ir už tai tu nuo jo nukentėsi, tai niekur nerasi teisių ir niekas tavęs neužtars, nes jis gina privatinę nuosavybę. Taip tvirtinti yra nelogiška. Štai kodel! Aną dieną Toronto teisėjas Brown nubaudė tūlą Leo Hansoną užsimokėti $10 pabaudos arba kalėti penkias paras už išmetimą iš savo kvietkų lysios tūlo 15 metų Webbo katuko.

Hansonas buvo kaltinamas ir nubaustas už pasikėsinimą ant katuko gyvybės arba pasikėsinimą jį sužeisti.

"Tu neprivalai netekti sąvokos," paskirdamas pabaudą pareiškė teisėjas. "Aš nė nepraradau tuomet sąvoką," pareiškė Hansonas. "Tai dar blogiau, jeigu tu tą padarei būdamas blaivas."

Hansonas teisinosi, kad jis buvo užtvėręs dratinę tvorą, kad keturi katukai neitų į jo kvietkas, bet jie per paskutines dvi sąvaites visuomet gulėdavo jo kvietkose, o paskutiniu kartu, tai pats jaunasis Webbas eidamas bolės žaisti įkėlęs katukus per tvorą, ko jis negalėjęs pakęsti ir paėmęs paleidęs į tvorą. Katukas buvo nuvežtas į prieglaudą.

Tas teisėjas įrodė, kad neturinčiam prieglaudos galima gyventi ant svetimos nuosavybės. Bet jeigu tas pats teisėjas nors kartą nubaus ir tuos, kurie mėto bedarbius iš namų, arba nubaus fabrikantus už mėtymą iš fabriko darbininkų, kas dabartiniais laikais irgi skaitoma pasikėsinimu ant žmonių gyvybių, tai tuomet jį bus galima pavadinti tikru filantropu. Turbūt darbininkai nesulauks iš jo tokios "geraširdystės."

Iš Spirit River "Rojaus" Gyvenimo

Skaitydamas "Darbininkų Žodį" užtikau liūdną naujieną, tai yra apie žuvimą dviejų draugų: Jono Merkio ir Kosto Ivanausko.

Draugo Merkio aš nepažinojau, o Kostą Ivanauską, tai labai gerai pažinojau. Jisai atvyko iš Lietuvos 1928 metais ir visų pirma griebėsi už darbo, kad išlaikyti savo gyvybę. Darban stojo pas farmerius ir rovė kelmus, taip dirbdamas manė susidėti keletą centų. Taip sunkiai bedirbdamas už trijų metų jau turėjo susitaupęs apie šešis šimtus dolerių. Bet, lyg ant nelaimės, sunkiai susirgo. Sirgdamas atėjo pas mane į Smoke Lake teirautis nueiti pas gydytoją. Mums nuėjus pas gydytoją paaiškėjo, kad velionio sveikata buvo pavojuje ir gydytojas liepė jam gulti ligoninėn.

Apie mėnesį laiko išgulėjęs ligoninėj atėjo pas mane, bet dar nieko nepajėgė dirbti. Už gydymą ligoninėj jisai manė užsimokėti, bet aš jam patariau, kad nemokėtų, pareikšdamas: tegul municipalitetas užmoka, o tavo taip sunkiai uždirbti pinigai bus tau reikalingi ateityje, tai taip ir pasiliko ligoninei nemokėta.

Toliaus jisai, negalėdamas sunkiai dirbti, didžiai susirūpino, kur gauti lengvesnį darbą. Edmontone gyveno jo draugas L., kuriam jisai nusiuntė laišką prašydamas, ar negalėtų jisai darbą surasti. Iš jo gavo atsakymą, kuriame ragino skubiai atvažiuoti į Edmontoną, kur gaus lengvą darbą. Tai nieko nelaukdamas apleido mane ir išvyko Edmontonan. Jo vadinamas draugas, žinodamas, kad jis turi dar porą centų, pradėjo rodinėti, kad tas bosas ir kitas bosas, tad norint darbo gauti jiems reikia gerai užfundyti. Klausydamas savo vadinamo draugo pradėjo fundyti bosam, tai taip ir pasiliko be cento. Tačiau už dideles magaryčias buvo gavęs tą "gerą" darbą, bet tame "gerajame" darbe teko uždirbti tik 70 dolerių ir neteko to "gerojo" darbo.

Matydamas, kad liko taip begėdiškai išnaudotas, susirūpinęs puolėsi į visas puses ieškoti darbo, kad išlaikius savo gyvybę. Šiais metais sumanė važiuoti plauti aukso, kur bevažiuojant ištiko nelaimė ir žuvo upės srovėje.

Jisai buvo darbininkiškų organizacijų draugas ir iš savo Kanados gyvenimo suprato, kas jo išnaudotojai ir kas gynėjai.

Ilsėkis drauge ant visados.

J. Misiūnas

Didelė Muzikalinių Instrumentų Gamyba

Leningrado muzikos instrumentų fabrikas, Raudonasis Partizanas, šiais metais pagamins beveik 63,000 įvairių muzikos instrumentų.

Didėja Durpių Gamyba

Šių metų Sovietų Sąjungos durpių produkcija sieks 13,037,000 tonų, arba padidės 19 nuošimčių. Pereitais metais buvo pagaminta 10,943,000 tonų durpių.

Sudburiečių Piknikas

Pirmu kart rengiamas toks didelis Sudburyje piknikas, kuris įvyks ateinantį sekmadienį—liepos 12 dieną. Prašome visų dalyvauti, ne tik Sudburio lietuvius, bet ir Crightono, Coper Cliff ir kitų artymų miestų.

Pikniko programa didelė ir įdomi. Be to, bus pakviestas fotografas, nes rengiama nufotografuoti viso pikniko dalyvius.

Šio pikniko gautas pelnas skiriamas pasiuntimui delegatų į Kanados Lietuvių Kongresą, kuris įvyks Montreale rugpiūčio 1-2 d.

Busas sustos ties 160 Minto St. ir išeis 1-mą, 2-rą ir 3-čią val. po pietų.

Jeigu lietus lytų, tuomet piknikas bus atidedamas sekančiai sąvaitei.

Piknikų Komisija

New Empress Hotel

VIEŠBUTIS su lietuvišku patarnavimu. Prieinamos kainos. Veltui automobilių pastatymas. **Yonge ir Gould gatvių kampas, Torontas**
Telefonas: **WA 0444**

Tel. PL 9659 Gyv. CR 0463

J. M. Rosenfeldas

LIETUVIS ADVOKATAS

Atlieku visus teismų patarnavimus, parūpinu pilietybės dokumentus, įgaliojimus, morgičius. kt.

20 James St. E. Kambar. 26
MONTREAL, QUE.

Šeimyna Seniau, Dabar Ir Ateityje

V. KAPSUKAS

(Tąsa)

DARBININKŲ ŠEIMYNA

Darbininkų eilėse veda ne del pinigų: jų nėra iš kur paimti. Bet ir čia tankiai be meilės veda. Veda, nes nusibosta vienam gyventi. Teka, nes nori savarankesnės būt, savo lizdą turėt, savo lyties reikalavimus patenkint. Bet dargi ten, kur buvo meilės, ji greitai nyksta. Ir darbininko šeimyna šiandien vis labiau ir labiau jra. Svarbiausia to priežastis—dabartinė visuomenės tvarka. Pirmiausia, ir darbininko šeimyna prispirta yra rūpintis, kad vaikų perdaug nebūtų. Ypatingai skaudžiai tas klausimas kįla sumažėjus darbui arba visiškam nedarbui atėjus, dideliam brangumui pakilus. Ir nėkuomet miesto darbininkas nėra tikras, kas jo rytoj laukia: visuomet jis gali darbo ar sveikatos nustot. Koks tuomet jo šeimynos likimas? Liūdnas, labai liūdnas. Retam, turinčiam didesnę šeimyną, darbininkui pasiseka tiek susikraut, kad ilgesniam laikui užtektų. Paprastai jis vos tik galus su galais suduria. Ir dabar prasideda didžiausias vargas, reikalingiausių daiktų stoka. Tai ardo nervus. Prasideda ir gana gerai išpradžių sutikusioj šeimynoj kits kitam prikaišiojimai, barnis, koliojimai. Vyras iš to nerimasčio pradeda da labiau gert; kartais tuo keliu nueina ir moteriškė—ir jau nebėra ten šeimynos gyvenimo, o vieni purvai.

Arba mažas vyro uždarbis, vargas spiria ir moteriškę eit į fabriką ar dirbtuvę darbo ieškot. Mes žinome, kad dabar vis daugiau ir daugiau atsiranda darbininkių. Jų skaičius daug sparčiau auga, negu vyrų darbininkų skaičius. Eina ne tik jaunos mergaitės, o ir ištekėjusios moters, motinos. Mažuosius vaikus palieka namie didesniems prižiūrėt arba pas kokią svetimą moterį palieka. Kokia ta priežiūra, mes gerai žinome. Pareina arba nepareina motina pietų, antgreitųjų pavalgo ir vėl bėga. Vakare pailsus grįžta namon. Ten viskas apleista, apskretę. Oras tvankus: butų randos vis kįla ir kįla—negalima didesnio gyvenimo paimt. Nejauku darosi. Tai ne kartą varo vyrą į karčiamą. Ten jis bent ir kokios-tokios pramogos randa. Geria ir kartais išleidžia daugiau, negu gali. Kitas da lošia . . . O pati namie plukasi. Turi vaikus paguldyti, apsiūt, apmegst, vyro laukt, kada jis pareis. Turi dirba ir laukia iki vėlų išnakties, o paskui da visokių priekaištų girdi, kartais ir kumščių gauna. Anksti iš ryto vėl kelkis, skubink į darbą . . . Ir taip per dienų dienas, be jokios atvangos. Koks čia begali būti šeimynos gyvenimas? Kitokios kalbos taryvyro ir pačios nebelieka, kaip tik barniai, koliojimai, kits kito nekinimai ir paskui lyties reikalavimų atlikimas. Tokia ta šių dienų "šventoji šeimyna!" Ir kaip tik šlykščiausia tai apsireiškia tamsiausiose šeimynose, tankiausiai gerų parapijonų šeimynose, kurie be fabriko, kasyklos ar dirbtuvės, karčiamos ir bažnyčios daugiau nieko nežino.

Vaikai tankiausia gatvėj auga. Žvėriukai užauga, o ne žmonės. Nėra ir negali būti pas juos prisirišimo prie tėvų. Jie varg priglaus juos, senatvės susilaukus.

Iš mažų dienų tie vaikai taip pat turi eit uždarbiaut: sodžiuj—pas ūkininką ganyt, miestė—fabriką, dirbtuvę ar sankrovą dirbt. Kuomet da jiems reikia mokintis, bėgioti, tyru oru kvėpuot, kūnu ir dvasia stiprėt, tėvų meile džiaugtis, juos stumia į tvankias dirbtuves, verčia ištisas dienas dirbt del menkiausio skatiko, iš mažų dienų sunaikina jų syvus, nuodyja jų silpną kūnelį, purvina jų sielą.

Veidmainiai! Pažiūrėkit į tą viską ir tada, uždėjus ranką ant krutinės, pasakykit, kas gi ardo dabartinę šeimyną. **Ją ardo pirmų-pirmiausia dabartinis visuomenės surėdymas, ardo įsigalėjusis kapitalas,** kuriam jūs tarnaujate. Jis nuodyja šeimynos gyvenimą, ir jūsų šauksmai, jokie pamokslai tam nepagelbės. Atgaivinti šeimyną galima tik tai prašalinus visą dabartinę tvarką, bet jūs to jokiu būdu nenorite daryti.

(Bus daugiau)

PRIVERTĖ IŠPILDYTI KAIKURIUOS REIKALAVIMUS

Winnipeg, Liepos 1.—Pavienių bedarbių kovos privertė Winnipego miesto valdžią patenkinti kaikuriuos jų reikalavimus.

Pavieniams bedarbiams bus duodama veltui viešuose parkuose esamose maudynėse maudytis.

Taip pat valdžios gydytojas visada tikrinsiąs jiems teikiamą maistą, kad jis būtų sulyg sveikatos reikalavimų.

Bedarbiai, tačiau, ir toliau reikalauja duoti valgyti restauranuose.

Lietuviai! Veskite Savo Reikalus Per DOMINION TICKET OFFICE

143 Queen Street West, Toronto, Ont. Phone WA. 6344

Seniausia ir patinkamiausia šipkarčių kontora. Gyvuoja per 18 metų. Šipkartes, pinigų persiuntimas, pilietybės popierių išėmimas, apdrauda ir daugelis kitų patarnavimų.

S. Heifetz, menedžeris

FELIKSAS KEDZEUS

218 MANNING AVE., TORONTO, ONT.

Parduodu **WESTINGOHOUSE** ir kitų išdirbysčių radio, skalbiamas mašinas, elektrinius šaldytuvus, virtuvėms pečius, vandeniu apšildomus pečius, furnicas, blowers ir alejum kūrenamas mašinas.

Hedges Bros, 637 College Str. **Telefonas: LO 1247**

užsitarnauti pasipriešinimą iš Vatikano pusės."

Laike teismiško proceso Dimitrovo ir kitų komunistų Leipcige, kada darbininkai ir pirmaeilė inteligentija viso pasaulio protestavo prieš suokalbingą klastuotą apkaltinimą ir pastangas juos nužudyti, bažnyčios atsisakė prisidėti prie to protesto; galva katalikiškų bažnyčių Vokietijoj kardinolas Bertramas pareiškė: "Mes esam labai toli nuo tos minties gelbėti prasikaltėlius nuo nepaperkamo teismo." Visas civilizuotas pasaulis neigė tą teismišką komediją Leipcige, o "šventojo tėvo" kardinolas pavadino tą komediją "nepaperkamu teismu."

Nei vienas virš paduotas faktas apie kraujuotus pasielgimus buržuazijos ir jos tarnų su darbininkais kapitalistinių kraštų ir su kolonialiniais gyventojais nesutiko nei mažiausio pasmerkimo iš pusės kokios nebūt bažnyčios. Bet atbulai: bažnyčios pateisina ir užtvirtina visus tuos kraujuotus veiksmus buržuazijos ir jos tarnų.

1930-1931 metuos lenkiška valdžia darė baisų terorą prieš darbininkus ir valstiečius ukrainiškuos rajonuos rytinėj Lenkijoj už tat, kad pastarieji griebėsi kovos būdų prieš berybę eksploatatiją ir jų pavergimą lenkiškais ponais. Pravoslavų bažnyčios vadai tuose rajonuose ne tik neprotestavo prieš kraujuotas puotas lenkiškų ponų, bet kaltybę už tas žmogžudystes suvertė ant pačių nukentėjusių ukrainiškų darbininkų. Žinomas ukrainiškas metropolitas grafas Šeptickij per spaudą pateisino tą kruviną terorą pareikšdamas, kad ta kova "net būtina kova su komunizmu."

Japonija 1932 metais bombardavo iš jūrių ir iš oro chinišką miestą Šangajų ir išmušė masę taikių civilių gyventojų, moterų ir vaikų, nebuvo pagailėti ir užtarti Raudonojo kryžiaus emblema sužeistieji. Sąryšyje su tuo nekurios chiniškos organizacijos kreipėsi prie katalikiškų bažnyčių su prašymu pagelbos. Atsakymu į tai katalikiškos bažnyčios Chinijoj organizavo ypatingas pamaldas prie dievo už "amžiną atilsį" užmuštiesiems chiniečiams ir "dangaus karalystę" jų dūšioms . . . Katalikiška pasaulio spauda rašė, kad patys chiniečiai kalti jų žuvime: už "pakrypimą į bolševizmą ir atejizmą dievas juos koroja" su pagelba japoniškų bombinių orlaivių.

Itališki fašistai Ethiopijoj per aštuonius mėnesius skerdė vietinius gyventojus įvairiais būdais. Jie net spiovė ant tarptautinės garantacijos kaslink neliečiamybės raudonojo kryžiaus. Žudė kaip kareivius taip civilius gyventojus, vyrus, moteris, senelius, vaikus ir priedu sužeistuosius ir ligonius. O ką tuo tarpu veikė dvasiškas ambasadorius Vatikane, ar išreiškė mažiausį protestą prieš tokį barbarizmą? Ne, jis dar laimino fašistinius skerdikus, kaipo kultūros ir religijos nešėjus, šiomis dienomis jis rengiasi apkaruoti itališką karalių Ethiopijos karaliu.

San-Franciske (A. J.V.) prieš streikuojančius darbininkus buvo pastatyta kariuomenė. Toledos katalikų vyskupas kas link to įvykio rašė, kad kariuomenė yra valdžios atstovai, pastatyti nuo paties dievo ir eiti prieš ją drauge su streikuojančiais darbininkais reikštų "sulaužymą dievo įstatymų, o tas bus mirtinga, neatleistina nuodemė."

Kada austriškų kunigų fašistinė Dolfuso valdžia pačiomis kraujuotomis priemonėmis sukriušino darbininkų sukilimą, Austrijos katalikų vyskupas išleido atsišaukimus, kuriuose buvo sakoma: "Valstybinė valdžia privalo būti pripažinta kaipo dievo įpedinis." Tais pamatais remiantis revoliucija turi būti pasmerkta pačiomis griežčiausiomis priemonėmis. Valstybė turi teisę užgniaužti tokius sukilimus pamainant baudžiamųsius įstatymus, kad galėtų pačiai vartoti mirties bausmę. O Vatikano organas tuo laiku rašė sekamai: "Tai buvo apgailėtina pergalė, bet ji buvo net būtina kaipo pergalė valstybės, jos minčių, jos teisių, jos autoriteto ir jos įstatymų."

(Bus daugiau)